

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și al Institutului European din România (www.ier.ro). Permișiunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and the European Institute of Romania (www.ier.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

Traducere din limba franceză

Consiliul Europei

Curtea Europeană a Drepturilor Omului

Secția a III-a

HOTĂRÂREA

din 24 iunie 2008

în Cauza Iambor împotriva României (nr. 1)

(Cererea nr. 64536/01)

Strasbourg

Devenită definitivă la data de 24.09.2008

Hotărârea devine definitivă în condițiile prevăzute în [art. 44](#) alin. (2) din Convenție. Poate suferi modificări de formă.

În Cauza Iambor împotriva României (nr. 1),

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a III-a), statuând în cadrul unei camere formate din:

Josep Casadevall, președinte,

Elisabet Fura-Sandström,

Corneliu Bîrsan,

Boštjan M. Zupančič,

Alvina Gyulumyan,

Egbert Myjer,

Ineta Ziemele, judecători,

și domnul Santiago Quesada, grefier de secție,

după ce a deliberat în camera de consiliu, la data de 3 iunie 2008,

a pronunțat următoarea hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea nr. 64536/01, introdusă împotriva României, prin care un cetățean al acestui stat, domnul Simion Iambor (*reclamantul*), a sesizat Curtea la data de 22 iulie 2000 în temeiul [art. 34](#) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*Convenția*).

2. Guvernul român (*Guvernul*) a fost reprezentat de doamna Beatrice Ramașcanu, agent guvernamental român pe lângă Curtea Europeană a Drepturilor Omului, apoi de domnul Răzvan Horațiu Radu, care a înlocuit-o în această funcție.

3. Reclamantul a invocat îndeosebi faptul că a fost supus unor rele tratamente cu ocazia reținerii sale, apoi a fost împiedicat să beneficieze de dreptul său de a depune o cerere individuală în temeiul art. 34 din Convenție.

4. La 13 iunie 2005, Curtea a hotărât să comunice Guvernului cererea. Așa cum prevede [art. 29](#) alin. 3 al Regulamentului său, ea a decis că admisibilitatea și fondul cauzei vor fi examinate împreună.

ÎN FAPT

I. Circumstanțele cauzei

5. Reclamantul s-a născut în anul 1958 și locuiește la Beba-Veche.

A. Relele tratamente invocate de reclamant

1. Faptele

a) Versiunea reclamantului

6. La 4 aprilie 1999, către orele 11 dimineața, pe când pleca de acasă, în comuna Beba Veche, pentru a cumpăra țigări, reclamantul a fost interpelat de un cunoscut, Viorel C., care i-a spus că a auzit că reclamantul îl căutase acasă la el. Reclamantul a confirmat, explicând că de fapt căuta un anume Mircea H., angajat de Viorel C., care l-ar fi agresat pe fiul său și i-ar fi spart dinții. Viorel C. l-a invitat pe reclamant să continue discuția acasă la el ; cei doi bărbați au continuat drumul cu mașina. Odată ajunși în grădina casei, Viorel C. a început să-l bată pe reclamant. I-a spus apoi că putea da explicații la poliție și l-a dus la postul de poliție care se afla în fața casei sale. Plutonierul Costel L. l-a așezat pe reclamant pe un scaun și i-a spus să aibă răbdare. A ieșit cu Viorel C. în curte, unde cei doi bărbați au discutat preț de câteva minute. Când s-a întors la birou plutonierul Costel L. i-a pus cătușe reclamantului și a început să-l bată, lucru pe care l-a făcut și Viorel C. În cursul după-amiezii, fratele lui Viorel C., Ioan C., Primar în Beba Veche, a ajuns la postul de poliție însoțit de viceprimarul Tiberiu F. Reclamantul a fost legat cu cătușe de masă și a primit lovituri cu pumnii și picioarele din partea polițistului și a celor trei civili prezenți, deși era la pământ, cu fața plină de sânge.

7. Către orele 19.30 șeful postului de poliției, Iulian S., a ajuns la fața locului. Când a văzut starea critică în care se afla reclamantul, a chemat infermiera comunei, medicul nefiind de găsit. Infermiera a cerut polițiștilor să transporte reclamantul de urgență la spital.

8. În sera zilei de 4 aprilie 1999, către orele 21.15, reclamantul a fost internat la spitalul din Sănnicolaul Mare.

9. A ieșit din spital la 8 aprilie 1999.

b) Susținerea Guvernului

10. La 4 aprilie 1999, către orele 14.30, reclamantul a fost zărit de Roxa B., bunica lui Viorel C., dând târcoale grădinii și casei acestuia din urmă, pe cât se pare în căutarea de bani sau de alte valori. Informat asupra acestui fapt, Viorel C. a plecat în căutarea reclamantului, l-a găsit și l-a dus la el acasă, unde s-au certat. Reclamantul a încercat să fugă, dar a fost prins de Viorel C. Cei doi bărbați au căzut la pământ, apoi Viorel C. l-a lovit pe reclamant. Ulterior, l-a dus la postul de poliție al comunei și a depus plângere împotriva lui pentru violare de domiciliu, cerând polițistului prezent, subofițerul Costel L., să ia măsurile legale.

11. Fratele lui Viorel, Ioan C, s-a deplasat și el la postul de poliție, însoțit de Tiberiu F.

12. Pentru a efectua câteva investigații preliminare, polițistul Costel L. a părăsit postul de poliție, încuindu-l pe reclamant cu cheia în curtea interioară a clădirii care adăpostește încăperile poliției și invitând celelalte persoane prezente să-l însoțească.

13. Polițistul s-a dus acasă la Viorel C. și a făcut constatări la fața locului (*cercetare la fața locului*), după care a întocmit două procese-verbale. Apoi a cerut lui Viorel C. și

Tiberiu F. să meargă cu mașina să-l caute pe șeful lui, Iulian S. și să-l aducă la postul de poliție.

14. Rămas singur cu reclamantul, polițistul Costel L. s-a temut că interesatul va încerca să scape și i-a pus cătușe până la sosirea șefului lui.

15. După sosirea lui Iulian S., cei doi polițiști l-au dus pe reclamant la secția de poliție din orașul Sânnicolau Mare pentru investigații mai aprofundate.

16. Deoarece interesatul s-a plâns că îl dureau coastele, a fost dus la spitalul public din oraș.

2. Examenele medico-legale

a) Examine efectuate imediat după incidentele din 4 aprilie 1999

17. La 4 aprilie 1999 chirurgul M.P. de la spitalul din Sânnicolau Mare a completat o foaie de observație clinică ce conținea pasajele următoare :

« Antecedente eredocolaterale fără relevanță clinică ; antecedente personale fiziologice sau patologice fără relevanță clinică ; (...)

Istoricul afecțiunii : în după-amiaza de astăzi (...) [domnul Iambor] a fost victima unei agresiuni fizice. El a primit lovituri cu piciorul la nivelul zonei cefalice [și a zonei toracice] care au provocat dureri (...) și dificultăți respiratorii, accentuate de mișcări [ale corpului].

A fost adus la spital de agentul de poliție Costel L. pentru examene de specialitate și eventuale îngrijiri.

Examen local :

- piramida nazală ușor tumefiată, sensibilă la atingere, fără semne clinice de fractură ;

- hematom suborbital stânga de 2 x 2 cm ;
 - buza superioară contuzionată, edematoasă ;
 - pe partea dorsală a toracelui inferior și în regiunea lombară, mai multe excoriații ;
 - hemotorax stânga dureros, hipertonicitate la examinarea prin palpare, cu semne clinice (...) de fracturi ale arcurilor costale nr. VII – X ; emfizem subcutanat la nivelul țesutului inferior al suprafeței postero-laterale ;
 - sufuziuni sangvinolente pe suprafața anterioară laterală a hemitoracelui stâng ;
- (...) »

18. În cursul internării sale, reclamantul a fost examinat de mai mulți specialiști, printre care un otorinolaringolog și un chirurg. I s-au acordat îngrijiri și a făcut radiografii. Datorită lipsei unui radiolog clișeele nu au fost interpretate.

19. Starea sa de sănătate îmbunătățindu-se, reclamantul a părăsit spitalul la 8 aprilie 1999. Cu acest prilej, medicul M.P. a notat în foaia de observație:

« [domnul Iambor] a fost internat de urgență în urma unei agresiuni fizice prin lovituri de pumni și picioare la nivelul zonelor cefalice și toracice. La examenul clinic am constatat o tumefacție a piramidei nazale, un hematom (...) suborbital la ochiul stâng, o tumefacție a buzei inferioare ; un emfizem subcutanat la nivelul țesutului inferior al zonei postero-laterale a hemitoracelui stâng, cu semne clinice de fractură a arcurilor costale CVII-CX pe partea stângă și o dilatație pulmonară bilaterală.

[domnului Iambor] i s-a administrat un tratament (...) antiinflamator, antibiotic, sedativ, cu repaos la pat, imobilizarea hemitoracelui stâng (...). Evoluție aparent favorabilă.

Examenul ORL evidențiază o deviație post-traumatică a septului nazal care necesită o intervenție chirurgicală (...).

Examenul de chirurgie toracică (radiografii neinterpretate de un medic radiolog) evidențiază o contuzie puternică a hemitoracelui stâng. Se recomandă un tratament conservator. »

20. La 9 aprilie 1999 reclamantul a fost examinat de M.C., medic legist la laboratorul medico-legal din Timișoara. Raportul medico-legal întocmit în urma acestui examen a condus la constatările următoare:

« 1. O echimoză verde violetă la nivelul zonei suborbitale stânga, cu extensie până la regiunea mandibulei ;

2. Partea stângă a bărbiei - echimoză verde vânătă de 1/2 cm ;

3. Imobilizare terapeutică a hemitoracelui stâng ;

4. În regiunea lombară și pre-vertebrală a părții drepte : multiple excoriații liniare, de la 1 la 8 cm, acoperite de o coajă hematică și de o plagă semi-circulară cu concavitate îndreptată spre dreapta și extremități eritematoase și ușor descendente afectând o suprafață de 10 cm din 18 ;

Din registrul nr. 2604/9.04.99 al Policlinicii nr. 1 din Timișoara reiese că [domnul Iambor] nu prezenta leziuni traumatice ale oaselor nazale ; că prezenta la nivelul hemitoracelui stâng o porțiune de fractură transversală a coastei nr. 9, pe linia axilară posterioară, cu nivel minim de lichid de bază (hemotorax).

Aceste leziuni pot data din 4 aprilie 1999 și ar fi putut fi provocate de lovituri directe și repetate cu un obiect contondent. [Domnul Iambor] are nevoie de 18 zile de îngrijiri medicale, cu condiția să nu survină alte complicații. »

21. Considerând că certificatul medico-legal reținea greșit și contrar foi de observație clinică completată cu prilejul internării sale, că nu existau leziuni traumatice la

nivelul nasului, reclamantul a cerut Parchetului Militar din Timișoara o nouă examinare din partea unui medic legist.

22. Printr-o scrisoare din 13 aprilie 1999 Parchetul Militar a cerut laboratorului medico-legal din Timișoara « să-l reexamineze » pe domnul Iambor, luând în calcul foaia de observație clinică completată cu ocazia internării sale din 4 aprilie 1999.

23. La 14 aprilie 1999 medicul legist M.C. a adresat clinicii ORL din Timișoara o scrisoare cerând examinarea reclamantului pentru a stabili dacă prezenta leziuni traumatice la nivelul piramidei nazale, în special o deviație a septului nazal.

24. Într-o scrisoare din aceeași zi adresată Institutului medico-legal, medicul M. de la spitalul din Sânnicolau Mare a confirmat astfel traumatismul suferit de reclamant :

« Urmare a scrisorii Dvs. nr. 478/1999, vă confirmăm că pacientul Iambor Simion, în vârstă de 41 de ani, domiciliat în Beba Veche (...) a fost internat în spitalul din Sânnicolau Mare, la secția chirurgie (FO - [foaie de observație] nr. 1547) în perioada 4-8 aprilie 1999. A fost pus diagnosticul următor: agresiune fizică, traumatism toracic cu fracturi ale arcurilor laterale CVIII-CX ale coastei stângi (fără confirmare radiologică), traumatism cranian facial acut închis, cu deviație post-traumatică a septului nazal.

Pacientul a urmat un tratament conservator cu evoluție favorabilă.

Din motive de ordin administrativ, la ieșirea din spital nu i s-a predat fișa cu îngrijirile primite. »

25. Printr-o scrisoare din 16 aprilie 1999 medicul legist M.C. de la laboratorul medico-legal local, care realizase prima expertiză, a răspuns Parchetului Militar că leziunile la oasele nazale ale reclamantului erau anterioare agresiunii din 4 aprilie 1999. Scrisoarea sa era redactată astfel :

« După ce a confruntat examenul clinic obiectiv efectuat cu prilejul internării cu examenul clinic ORL, care stabilește diagnosticul de deviație de sept și înfundare a aripii nazale drepte și cu examenul radiologic din 9 aprilie 1999, care infirmă existența leziunilor traumatiche ale oaselor nazale propriu-zise, considerăm că constatările examenului clinic sunt conforme cu realitatea dar se referă la leziunile având o vechime a cărei dată, chiar dacă nu poate fi precizată, este cu mult anterioară traumatismului suferit la 4 aprilie 1999. »

26. La 10 mai 1999 medicul legist M.C. a cerut noi explicații spitalului din Sânnicolau Mare asupra existenței sau inexistenței, în momentul internării din 4 aprilie 1999, leziunilor la nivelul nasului reclamantului.

27. La 19 mai 1999 medicul M.P. de la spitalul din Sânnicolau Mare a răspuns că diagnosticul stabilit pe 4 aprilie 1999 de secția de chirurgie a spitalului era : « 1. traumatism toracic cu semne clinice de fractură a arcurilor laterale costale C VII-C X ; 2. traumatism cranian-facial acut, închis - deviație post-traumatică a septului nazal ». Acesta a adăugat că în momentul internării în spital nu se afla niciun medic radiolog.

El a remarcat că din foaia de observație reieșea că reclamantul prezenta o « piramidă nazală ușor tumefiată, sensibilă la atingere, fără semne clinice de fractură ». A precizat că în opinia sa deviația de sept era anterioară agresiunii.

b) Examene medicale ulterioare

28. După patru ani de la agresiunea suferită la 4 aprilie 1999, reclamantul, care ispășea o pedeapsă cu închisoare fără legătură cu faptele aflate la originea prezentei cauze, a fost internat de mai multe ori : în perioada 7 ianuarie - 17 februarie și 2 - 13 iunie 2003 la spitalul penitenciarului Dej, apoi în perioada 18-30 iulie 2003, la spitalul penitenciarului București Rahova.

29. La 13 martie 2003, o comisie formată din trei experți, un medic legist, un specialist ORL de la spitalul militar din Timișoara și un medic de la închisoarea din Timișoara și-au exprimat opinia asupra posibilității de a îngriji reclamantul în mediul din închisoare :

« Domnul Iambor Simion prezintă o deviație a septului nazal cu tulburări de funcționare moderate. Are nevoie de tratament medicamentos care poate fi administrat în rețeaua sanitară a Direcției Generale a Penitenciarelor. În caz de agravare a patologiei sale, va putea fi internat într-o clinică de specialitate. »

30. Pe baza acestui raport Judecătoria Timișoara a respins la 7 aprilie 2003 o cerere de suspendare a executării pedepsei sale formulată de reclamant.

31. La 13 iunie 2003 medicul specialist în chirurgie generală de la spitalul penitenciarului Dej a întocmit raportul medical următor privind reclamantul :

« Pacientul a fost internat în perioada 7 ianuarie - 17 februarie 2003 deoarece se plângea de dureri în regiunea occipitală, de epistaxis repetat, de dificultăți în respirația pe nas, de o deformare a piramidei nazale, de dureri lombare și de o erupție eritematoasă pruriginoasă generalizată.

În urma examenului clinic general și al examenului ORL s-a stabilit diagnosticul de distrofie septo-nazală post-traumatică, de spondilită lombară (...) și de scabie.

Pacientul a urmat un tratament anti-inflamator (...) ; o intervenție chirurgicală pentru dismorfia septo-nazală fiind de altfel recomandată.

La 2 iunie 2003, a revenit la secția noastră pentru o intervenție chirurgicală ORL, care nu a putut fi efectuată din cauza absenței unui medic ORL. Pacientul va reveni în cursul lunii august 2003. »

32. La 29 iulie 2003 un medic otorinolaringolog de la spitalul penitenciarului București Rahova a întocmit raportul următor asupra reclamantului :

« Examenul clinic ORL a scos în evidență o deviație post-traumatică a septului nazal mai veche, fără determinări patologice apropiate, cu un deficit funcțional mediu (înfundare nazală parțială a părții stângi).

Examenul paraclinic efectuat (hematologie și biochimie sanguină, radiografie SAF) coroborează diagnosticul clinic menționat anterior.

Ținând cont de faptul că deficitul estetic este o componentă importantă a problemei pacientului, recomandăm o intervenție de rino-septo-plastie, de efectuat o singură dată atunci când interesatul va fi pus în libertate, mediul penitenciarului nefiind propice unei evoluții postoperatorii favorabile în cazurile de intervenție cu caracter estetic. »

B. Ancheta penală privind relele tratamente suferite de reclamant

1. Examinarea plângerii reclamantului care a denunțat agresiunea suferită la 4 aprilie 1999. Dosarul nr. 203/P/1999 deschis de Parchetul de pe lângă Judecătoria Sânnicolau Mare

33. Un dosar (nr. 203/P/1999) a fost deschis de Parchetul de pe lângă Judecătoria Sânnicolau Mare în urma plângerii formulate de Viorel C. împotriva reclamantului la 4 aprilie 1999 pentru tentativă de furt și violare de domiciliu.

34. La dosarul anchetei au fost administrate procesul-verbal de cercetare la fața locului și procesul-verbal de identificare a reclamantului, întocmite de polițistul Costel L. la 4 aprilie 1999 și două depoziții ale lui Viorel C. și Tiberiu F. datate 4 aprilie 1999. Procesul-verbal de identificare a reclamantului era întocmit astfel:

« Astăzi [4 aprilie 1999], la orele 15.00, mi s-a cerut să intervin pentru faptele următoare : Iambor Simion ar fi intrat fără permisiune în locuința lui [C.] Viorel din Beba Veche (...), [C] Viorel l-ar fi surprins și apoi l-ar fi reținut.

În același timp am luat act că Iambor Simion a fost agresat de [C.] Viorel și că prezenta urme de sânge pe față și se plângea de dureri la piept.

În prezența martorului asistent [F.] Tiberiu (...) am procedat la identificarea persoanei aduse ; am stabilit că era vorba despre Iambor Simion, fiul lui (...) care declară că și-a pierdut cartea de identitate. »

35. La 14 aprilie 1999, reclamantul a sesizat Parchetul de pe lângă Judecătoria Sânnicolau Mare cu o plângere penală împotriva polițistului Costel L. și altor trei persoane pe care le-a acuzat că l-au supus la rele tratamente la 4 aprilie 1999, și anume Viorel C., Ioan C. și Tiberiu F.

36. Plângerea sa a fost conexată la dosarul nr. 203/P/1999, deschis în urma plângerii depuse de Viorel C. împotriva sa.

37. Poliția din Sânnicolau Mare a strâns mai multe mărturii în cadrul anchetei privind cele două plângeri penale conexe.

38. Audiata la 1 iunie 1999, polițistul Costel L. a declarat că reclamantul a fost adus la postul de poliție de C. Viorel și că a fost bătut de acesta din urmă, care l-a surprins în curtea sa, în plină tentativă de furt. El a adăugat : « Eu, la postul de poliție, am înregistrat plângerea lui C. Viorel pentru tentativă de furt și violare de domiciliu și am efectuat o cercetare la fața locului (...) întocmind un proces-verbal de constatare la fața locului și un proces-verbal de identificare a făptuitorului. » Polițistul nu a oferit în depoziția sa niciun

detaliu în privința semnelor de agresiune vizibile asupra reclamantului la sosirea sa la postul de poliție.

39. La 5 iunie 1999 Viorel C. a fost audiat de Poliția din Sânnicolau Mare. El a declarat că îl prinsese pe reclamant din spate, că « se aruncase asupra lui », că apoi l-a dus la postul de poliție, unde l-a lăsat spre a merge să-l caute pe șeful de post. A precizat că nu agresase reclamantul nici acasă la el nici la postul de poliție și că nu l-a văzut cu cătușe.

40. Audiat la 5 iunie 1999 de Poliția din Sânnicolau Mare, Tiberiu F., vice primar al comunei Beba Veche, a declarat că la 4 aprilie 1999, pe când se afla acasă la el, a asistat la o încăierare între Viorel C. și reclamant în grădina primului și că cel de-al doilea a fost adus « desfigurat » la poliție.

41. Dintr-un certificat datat 7 aprilie 1999 prezentat la dosarul anchetei penale reiese că Tiberiu F. suferea de o miopie puternică la ambii ochi, de cataractă la ochiul drept și de dezlipire de retină la ochiul stâng, că vedea la o distanță de 20 cm cu ochiul stâng și că vederea sa era de asemenea diminuată la ochiul drept.

42. Audiată la 5 iunie 1999 de Poliția din Sânnicolau Mare, Roxa B., bunica lui Viorel C., a declarat că l-a surprins pe reclamant în timp se intenționa să scotocească prin casa nepotului său și că, speriată, nu a văzut nimic altceva și nu știe dacă nepotul său l-a bătut pe Simion Iambor, indiferent dacă ar fi fost în grădină sau la postul de poliție.

43. La 8 iunie 1999 poliția din Sânnicolau Mare a strâns depozițiile a patru martori, F.M.I., T.N.C., I.V. și C.C. Toți acești martori au declarat că la 4 aprilie 1999 l-au văzut pe reclamant ieșind dintr-un bar din comună spre a merge să-l caute pe Viorel C. sau pregătindu-se să se ducă la acesta. Niciunul din cei patru martori nu a menționat ceva în privința agresiunii a cărei victimă a fost reclamantul.

44. La 16 iunie 1999 Parchetul de pe lângă Judecătoria Sânnicolau Mare și-a declinat competența în favoarea Parchetului Militar teritorial Timișoara, datorită calității de polițist a uneia din persoanele acuzate că l-ar fi agresat pe reclamant.

2. Examinarea plângerii reclamantului împotriva medicului legist. Dosarul nr. 5148/P/99 deschis de Parchetul de pe lângă Judecătoria Timișoara

45. La 17 noiembrie 1999 reclamantul a depus plângere împotriva medicului legist M.C. de la laboratorul de medicină legală Timișoara. Acesta îl acuza că ar fi omis intenționat să noteze unele constatări în certificatul medical din 9 aprilie 1999, în special în privința leziunilor sale la nas. Această omisiune ar fi servit la atenuarea gravității efectelor provocate de relele tratamente denunțate, fiind în avantajul acuzaților. Plângerea reclamantului a condus la deschiderea unui dosar (nr. 5148/P/99) de către Parchetul de pe lângă Judecătoria Timișoara.

46. Printr-o scrisoare din 12 ianuarie 2000 acest Parchet a invitat Parchetul militar Timișoara să conexeze dosarul nr. 5148/P/999 la dosarul deschis în urma depunerii de către reclamant a unei plângeri împotriva polițistului Costel L. și celorlaltor trei persoane pe care le acuza de rele tratamente.

3. Urmarea examinării plângerilor reclamantului. Dosarul nr. 573/P/1999 deschis de Parchetul Militar teritorial Timișoara

47. Parchetul Militar teritorial Timișoara a deschis un dosar de anchetă penal (nr. 573/P/1999) privind pe polițistul Costel L., pe celelalte trei persoane acuzate că au supus reclamantul la rele tratamente și pe medicul legist M.C. Parchetul Militar a examinat în cadrul aceluiași dosar plângerea depusă de Viorel C. împotriva reclamantului pentru violare de domiciliu și tentativă de furt.

48. Audiata la 19 mai 2000 de procurorul militar, polițistul Costel L. a declarat că la 4 aprilie 1999, către orele 14.00, Viorel C. s-a prezentat la postul de poliție însoțit de reclamant « care se plângea de dureri la piept și își tampona gura cu ajutorul unui șervețel ». La puțin timp după sosirea lor la postul de poliție, Tiberiu F. ar fi venit și el. Polițistul ar fi identificat atunci reclamantul, în prezența lui Tiberiu F.

49. Se pare că ar fi părăsit apoi postul de poliție pentru a merge acasă la Viorel C. spre a verifica faptele expuse de acesta din urmă. S-ar fi deplasat la fața locului pentru a întocmi un act constatator « lăsându-l pe Simion Iambor cu Ioan C. în curtea postului de poliție, deoarece interesatul se plângea de dureri la piept și [deoarece] a dorit să evite o nouă altercație între partea vătămată [Viorel C.] și [Simion Iambor]. »

50. După ce a întocmit un act constatator la domiciliul lui Viorel C., se pare că ar fi cerut acestuia din urmă și lui Tiberiu F. să meargă să-l caute pe șeful lui și s-ar fi întors la postul de poliție « pentru a-l interoga pe Iambor Simion ». Fiind singur la postul de poliție și cunoscându-l pe Iambor Simion ca fiind un « drumeț infractor » capabil să fugă, « din motive de securitate » i-ar fi pus cătușele interesatului, legându-i mâna stângă de piciorul mesei la care era așezat spre a fi interogat.

51. După sosirea șefului său, ofițerul Iulian S., ar fi scos cătușele reclamantului și ar fi chemat infirmiera L.U. care ar fi spus că reclamantul nu prezenta răni externe grave. Ar fi decis apoi reținerea reclamantului, temându-se că acesta va fugi. Cei doi polițiști se pare că ar fi însoțit apoi interesatul la poliția din Sânnicolau Mare « pentru a-l depune în arest ».

52. În final, căpitanul Z. de la poliția din Sânnicolau Mare se pare că ar fi cerut ca reclamantul să fie dus la spital « pentru a verifica dacă putea suporta regimul de detenție »

și medicul de gardă ar fi constatat că interesatul părea să aibă coastele fracturate și ar fi decis să-l interneze.

53. Audiat la 19 mai 2000 de procurorul militar, șeful postului de poliție din Beba Veche, Iulian S., a declarat că la sosirea sa la postul de poliție, la 4 aprilie 1999, l-a văzut pe reclamant cu cătușe, cu mâna stângă legată de piciorul mesei și suferind de dureri la piept. Ar fi cerut atunci plutonierului Costel L. să-i scoată cătușele interesatului și ar fi chemat infermiera care locuia în comuna Beba Veche. Aceasta se pare că nu ar fi constatat niciun semn particular de suferință la reclamant. Iulian S. l-ar fi însoțit apoi pe prizonier la secția de poliție din Sânnicolau Mare pentru a-l depune în arestul poliției, apoi la spitalul din oraș, la cererea căpitanului Z. Nu l-ar fi văzut pe reclamant agresat nici în interiorul nici în afara încăperilor postului de poliție din Beba Veche. La 8 iunie 2000 procurorul militar a luat o depoziție similară polițistului Iulian S.

54. Vasile P., un bărbat care nici nu a participat, nici nu a asistat la incidentele din 4 aprilie 1999, a fost audiat de procurorul militar drept martor la 29 mai 2000. El a declarat că nu știa nimic în legătură cu incidentul din 4 aprilie 1999. El a precizat că în cursul anului 1998 a fost interpellat și injuriat de reclamant, care l-ar fi și « busculat » cu acel prilej. Această altercație ar fi condus la o plângere penală împotriva sa, în care Iambor ar fi susținut că i-ar fi spart nasul, lucru care nu corespundea realității.

55. La 8 iunie 2000 polițistul Costel L. a fost din nou audiat de procurorul militar și în aceeași zi a avut loc o confruntare între el și reclamant. El a declarat că la sosirea sa la postul de poliție reclamantul « prezenta leziuni la nivelul nasului și în regiunea costală ».

56. În aceeași zi, procurorul a prezentat reclamantului declarația polițistului pentru a o confrunța cu propria sa versiune. Reclamantul a contestat povestea polițistului, afirmând

că în realitate a fost legat de un scaun și bătut de frații [C.], de Tiberiu [F.] și de subofițer, care l-ar fi lovit la nas cu cătușele. Scopul dorit ar fi fost de a-l forța să recunoască faptul că a comis infracțiunile ce-i erau atribuite.

57. Audiata la 8 iunie 2000 de procurorul militar, infirmiera L.U. a declarat că a fost chemată de șeful postului de poliție pentru a examina reclamantul, care se plângea de dureri în regiunea coastelor. Ea a declarat că nu a văzut leziunile la nivelul feței și că nu a vorbit deloc cu reclamantul, dar că a sugerat polițiștilor să-l însoțească la spital, dat fiind că aceștia aveau intenția de a-l duce la Sânnicolau Mare.

58. Căpitanul Z. de la poliția din Sânnicolau Mare a fost audiat la 8 iunie 2000 de procurorul militar. El a declarat că în jurul orelor 22.00 polițistul Costel L. și frații [Viorel și Ioan] C. i l-au adus pe reclamant pentru a-l aresta preventiv. Susține că ar fi respins această cerere, datorită lipsei avizului biroului de anchete penale. L-ar fi auzit pe reclamant plângându-se de dureri la coaste dar « fără a-i spune cine i-a provocat leziunile ». Nu ar fi observat rănila pe fața interesatului, dar ar fi constatat că acesta se ținea de zona coastelor. Apoi, ar fi ordonat subofițerului Costel L. să-l ducă pe reclamant la spital.

59. Fiul reclamantului, pe atunci în vârstă de 20 de ani, a fost și el audiat, la 8 iunie 2000, de Parchetul Militar. El a declarat atunci că pe când se afla la o distanță de circa 200 m de casa lui Viorel C. l-ar fi văzut pe Viorel C. și pe plutonierul Costel L. ieșind încadrându-l pe tatăl său și ducându-l la postul de poliție. L-ar fi văzut apoi pe Tiberiu F. ducându-se la poliție. După circa cinci sau șase ore, Viorel C. și plutonierul Costel L. i-ar fi dat drumul tatălui său și l-ar fi pus să urce într-o mașină.

60. I.P., un bărbat care nici nu a participat, nici nu a asistat la incidentele din 4 aprilie 1999, a fost audiat de asemenea, la 8 iunie 2000, drept martor de procurorul militar.

Nu a dat nicio declarație în privința incidentelor, dar a negat că ar fi încercat să-l convingă pe reclamant să-și retragă plângerea împotriva fraților C. și împotriva polițistului oferindu-i o sticlă de coniac.

61. La 19 iulie 2000 Viorel C. a fost audiat de procurorul militar. El a declarat că a avut « o altercație cu [reclamantul] » pentru a-l împiedica să fugă, că l-a trântit la pământ și s-a aruncat asupra lui. A spus apoi că l-ar fi însoțit la postul de poliție « fără nicio violență ». Acolo, plutonierul [L] nu l-ar fi agresat pe Iambor Simion, ci doar i-ar fi cerut o declarație scrisă de mână.

62. Ioan C., fratele lui Viorel C. și primar al comunei Beba Veche, nu a fost audiat de Parchet în privința plângerii penale depusă de reclamant referitoare la relele tratamente pe care afirma că le-ar fi suferit la 4 aprilie 1999. Niciun alt martor nu a fost audiat de Parchetul Militar Timișoara.

63. La 26 iulie 2000 Parchetul a primit de la medicul legist M.C. o scrisoare care indica faptul că reclamantul s-a prezentat la laboratorul de medicină legală fără acte de identitate sau documente medicale, având la el numai « două sau trei radiografii neinterpretate » a căror interpretare a cerut-o. Se pare că medicul legist M.C. i-ar fi eliberat atunci un certificat medico-legal. Reclamantul ar fi revenit la 16 aprilie 1999, plângându-se că certificatul nu menționa leziunea sa la nas. Potrivit medicului legist, el « pretindea că are o fractură a piramidei nazale, neconfirmată din punct de vedere radiologic ». Și medicul legist a adăugat că « chiar admitând că aceasta există, potrivit criteriilor medicinei legale, acest gen de leziune ar necesita de la 12 la 14 zile de îngrijiri medicale. »

64. Medicul legist a explicat apoi că datorită faptului că reclamantul s-a prezentat de numeroase ori la serviciul de medicină legală, a cerut spitalului din Sânnicolau Mare

informații medicale asupra leziunilor constatate cu prilejul internării sale. Printr-o scrisoare din 19 mai 1999, medicul M. l-ar fi informat atunci că reclamantul prezenta, în momentul internării sale, o « piramidă nazală ușor tumefiată, sensibilă la atingere, fără semne clinice de fractură ».

65. La sfârșitul scrisorii sale, medicul legist M.C. a indicat că în opinia sa deviația septului nazal era cu mult anterioară agresiunii reclamată de reclamant, așa cum încerca să dovedească, în opinia sa, fotografia ce se afla pe permisul de conducere al interesatului, care a fost eliberat în 1977.

66. Printr-o decizie din 4 septembrie 2000, Parchetul Militar din Timișoara a dispus neînceperea urmăririi penale față de polițistul Costel L., al medicului legist M.C., a lui Ioan C. și Tiberiu F., considerând că probele administrate nu confirmau acuzațiile penale menționate în plângere. În ceea ce-l privește pe Viorel C., Parchetul și-a declinat competența în favoarea Judecătoriei Sânnicolau Mare. El și-a declinat de altfel competența în favoarea Parchetului civil al Judecătoriei Sânnicolau Mare pentru examinarea plângerii pentru violare de domiciliu și tentativă de furt îndreptată împotriva reclamantului.

67. Punctul 4 al dispozitivului deciziei din 4 septembrie 2000, contrar punctului 1, indica faptul că atât Viorel C. cât și Ioan C. erau trimiși în fața Judecătoriei Sânnicolau Mare sub acuzația de lovituri sau alte violențe provocate de reclamant.

4. Contestarea de către reclamant a deciziei din 4 septembrie 2000

68. Reclamantul a înaintat recursuri ierarhice împotriva deciziei de neîncepere a urmăririi penale pronunțată de Parchetul Militar Timișoara. La 11 decembrie 2000 și 31 iulie 2001, secția Parchetelor Militare a Curții Supreme de Justiție a confirmat decizia pronunțată la 4 septembrie 2000. Din copia dosarului nr. 101/2000, la care s-a conexas

dosarul nr. 305/2001, prezentată de Guvern, reiese că secția Parchetelor Militare a Curții Supreme de Justiție nu a efectuat nicio anchetă suplimentară în privința plângerii reclamantului.

69. În raportul său (*referat*) din 29 noiembrie 2000, prezentat la dosar și necomunicat reclamantului, procurorul O. a reținut pe scurt că la 4 aprilie 1999 reclamantul a intrat în locuința lui Viorel C. « cu intenția evidentă de a fura » și că după puțin timp Viorel C. l-a găsit și « l-a lovit de mai multe ori însoțindu-l la poliție pentru o anchetă ».

70. Reclamantul a sesizat Tribunalul Militar București cu un recurs împotriva deciziilor Parchetului. După trei amânări ale ședinței pentru nerespectarea procedurii de citare, instanța a audiat reclamantul la 30 ianuarie 2002. Asistat de un avocat, interesatul a cerut instanței reîncadrarea faptelor reclamate : încadrarea de lovituri sau alte violențe, în temeiul art. 180 cod penal, reținută de Parchet, el dorea să o înlocuiască pe cea de vătămare corporală, în temeiul art. 181 cod penal.

71. Tribunalul Militar București a pronunțat sentința sa la 30 ianuarie 2002. Statuând în exclusivitate pe baza dosarului de anchetă al Parchetului Militar, el a respins recursul reclamantului, constatând de altfel că unul din coacuzăți, Tiberiu F., decedase.

72. El s-a exprimat în special după cum urmează :

« La 4 aprilie 1999, către orele 14.30, Iambor Simion a fost zărit de Roxa B în interiorul casei lui Viorel C., pregătit să scotocească prin dulapuri și sertare pentru a găsi bani. Iambor Simion și-a motivat prezența la domiciliul lui Viorel C. spunând că era în căutarea unui terț, după care a părăsit casa.

Aflând acest lucru, Viorel C. a plecat să-l caute pe Iambor Simion, l-a găsit și l-a invitat să-l însoțească acasă la el. Ajunși acolo, Viorel C. l-a întrebat din ce motiv i-a violat

domiciliul. Deoarece Iambor Simion a încercat atunci să fugă, Viorel C. l-a ajuns din urmă, l-a dărâmat la pământ și l-a agresat fizic.

Iambor Simion a fost apoi însoțit la postul de poliție de Viorel C., care i-a cerut polițistului Costel L. să ia măsurile legale. Imediat după aceea, Ioan C. și Tiberiu F. au ajuns și ei la postul de poliție. Polițistul a decis atunci să efectueze câteva anchete. I-a invitat pe cei trei bărbați să plece de acolo, l-a lăsat pe Iambor Simion în curtea clădirii care găzduiește sediul poliției, apoi a încuiat ușa cu cheia. S-a dus apoi acasă la Viorel C. pentru cercetări la fața locului și a întocmit un proces-verbal. Polițistul și cei trei civili s-au reîntâlnit apoi la postul de poliție.

La întoarcerea sa la post, Costel L. a considerat necesar să-l cheme pe șeful lui, Iulian S., care era acasă la el, [într-o altă comună]. Viorel C. și Tiberiu F. s-au deplasat cu mașina la domiciliul lui Iulian S. și l-au dus la postul de poliție din Beba Veche.

Între timp, reclamantul a rămas singur cu polițistul Costel L., care, aflând că a încercat să scape, i-a pus cătușe pentru a împiedica o nouă tentativă de evadare. La sosirea șefului său, Costel L. i-a scos cătușele reclamantului.

După ce a efectuat alte acțiuni de urmărire penală, cei doi polițiști menționați anterior l-au însoțit pe reclamant la secția de poliție a orașului Sănnicolau Mare, unde interesatul a început să se plângă de dureri în zona coastelor, motiv pentru care a fost însoțit imediat la spitalul orașului, unde a fost internat. »

73. Tribunalul Militar a concluzionat că vătămrile corporale suferite de Iambor Simion au fost cauzate înaintea sosirii sale la poliție, cu ocazia agresiunii comise de Viorel C.

74. În privința acestuia din urmă, Tribunalul a constatat că la 8 iunie 2000 a început urmărirea penală împotriva sa și că dosarul cauzei a fost trimis la Judecătoria din Sânnicolau Mare.

75. În ceea ce privește acuzațiile îndreptate împotriva medicului legist M.C., Tribunalul a confirmat ceea ce Parchetul a stabilit la sfârșitul anchetei sale. El s-a exprimat după cum urmează :

« Iambor Simion s-a prezentat la medicul legist fără a avea asupra sa nici cartea de identitate, nici foaia cu îngrijirile primite eliberată la ieșirea din spital, ci numai câteva radiografii neinterpretate. În aceste condiții, medicul legist M.C. a cerut clinicii nr. 1 din Timișoara să interpreteze radiografiile reclamantului. Clinica a răspuns că « piramida nazală a reclamantului nu a suferit [suferise] leziuni traumatice osoase ». În privința celorlaltor leziuni ale lui Simion Iambor, medicul legist a estimat la 18 zile durata îngrijirilor medicale necesare refacerii interesatului.

În urma demersurilor lui Iambor Simion, s-a cerut foaia de observație clinică completată în momentul internării sale, precum și o scrisoare medicală. Chirurgical M.P. a estimat astfel că interesatul a suferit o tumefacție a piramidei nazale, fără semne clinice de fractură. În plus, în urma examenului ORL s-a constatat o deviație a septului nazal, dar fără precizări asupra vechimii sale.

După ce a insistat mult, medicul legist a obținut de la Iambor Simion un act de identitate cu fotografie, și anume permisul său de conducere, eliberat la 18 ianuarie 1977. Pe acest act se vedea deviația spre stânga a piramidei nazale a interesatului. Prin urmare, dacă deviația septului nazal avea o vechime ce nu putea fi precizată, era cu mult anterioară traumatismului suferit în urma agresiunii în litigiu. »

76. Tribunalul a concluzionat că pe bună dreptate Parchetul pronunțase neînceperea urmăririi penale.

77. Sesizată cu un recurs de către reclamant, Curtea militară de Apel a confirmat decizia Tribunalului Militar teritorial printr-o decizie din 25 aprilie 2002. Ea a considerat că Tribunalul a apreciat corect probele administrate de organele de anchetă penală, pe baza cărora Parchetul a pronunțat neînceperea urmăririi penale împotriva lui Costel L., M.C., Ioan C. și Tiberiu F.

5. Urmarea procedurii penale împotriva lui Viorel C. și Ioan C.

78. În urma deciziei pronunțată de Parchetul Militar Timișoara la 4 septembrie 2000, care a trimis plângerea reclamantului la Judecătoria Sănnicolau Mare, această instanță a deschis un dosar privind atât pe Viorel C. cât și pe Ioan C., ambii acuzați de lovire sau alte violențe, în temeiul art. 180 alin. 2 cod penal.

79. Printr-o scrisoare din 25 septembrie 2000, Parchetul Militar teritorial a informat Judecătoria că dispozitivul deciziei din 4 septembrie 2000 indica greșit că Ioan C. era trimis în judecată alături de Viorel C. El a precizat că așa cum reieșea din decizia Parchetului, față de Ioan C. a fost dispusă neînceperea urmăririi penale.

80. Judecătoria a fixat termenul la 28 septembrie 2000 și a dispus convocarea reclamantului și a inculpaților Viorel și Ioan C.

81. Când a sosit ziua respectivă, reclamantului i s-a aplicat o amendă contravențională pentru tulburarea bunului mers al dezbaterilor folosind expresii jignitoare și formulând comentarii la adresa judecătorului, care a fost constrâns să suspende ședința până la restabilirea ordinii în sală. Decizia nu preciza ce expresii au fost folosite de

reclamant cu prilejul intervenției sale în fața instanței. În cadrul acestei proceduri, reclamantul nu a fost asistat de un avocat.

82. După reluarea dezbaterilor, instanța a luat act de cererea reclamantului privind strămutarea cauzei la o altă instanță (*cerere de strămutare*) și a decis să o trimită la Curtea Supremă de Justiție. În acest scop a amânat termenul pentru 26 octombrie 2000.

83. Reclamantul nu s-a prezentat la termenul din 26 octombrie 2000.

84. Instanța a decis să amâne cauza pentru 30 noiembrie 2000, cererea de strămutare nefiind încă soluționată de Curtea Supremă de Justiție. Ea a dispus de altfel ca reclamantul să fie convocat la ședință.

85. Din dosarul prezentat de Guvern reiese că reclamantul nu a fost citat să compare la 30 noiembrie 2000.

86. La această dată instanța a amânat termenul pentru 11 ianuarie 2001 și a dispus ca reclamantul să fie citat legal să se prezinte.

87. La 11 ianuarie 2001 reclamantul a informat instanța că cererea sa de strămutare a fost respinsă de Curtea Supremă de Justiție. Instanța a decis să amâne termenul până la 8 februarie 2001 pentru a cere o nouă expertiză medicală a reclamantului.

88. La 8 februarie 2001 reclamantul a declarat în fața instanței că se opune unei noi examinări la institutul local de medicină legală, a cărui imparțialitate o contesta. Instanța a decis să amâne termenul până la 22 februarie 2001, pentru a permite administrarea de noi probe.

89. La 22 februarie 2001 instanța a amânat termenul până la data de 15 martie 2001 pentru a permite administrarea de alte probe. Procesul-verbal al ședinței din 22 februarie 2001 indica faptul că reclamantul era absent (*lipsă partea vătămată*). La fel ca părțile

prezente, acesta preciza că reclamantul cunoștea data la care fusese amânată ședința. În consecință, instanța nu a considerat necesar să convoace interesatul la termenul din 15 martie 2002.

90. Reclamantul afirmă că în ceea ce-l privește s-a prezentat în fața instanței la 22 februarie 2001, dar că a fost scos din sala de ședință din ordinul judecătorului, fără a i se comunica data la care a fost amânată ședința. Se pare că ar fi încercat ulterior în zadar să se informeze asupra acestei date, grefa refuzând să i-o comunice oral, pe motiv că urma să primească o convocare scrisă.

91. La 15 martie 2001, în lipsa reclamantului, Judecătoria Sânnicolau Mare a decis să încheie procesul-verbal privind acuzațiile de rele tratamente îndreptate împotriva lui Viorel C. și Ioan C., pe motiv că interesatul a lipsit la două ședințe consecutive, la 22 februarie și 15 martie 2001 și că plângerea sa penală trebuia considerată prin urmare retrasă în temeiul art. 284¹ din codul de procedură penală combinat cu articolele 11 alin. 2 b) și 10 h) din același cod.

92. Reclamantul a contestat această decizie, invocând faptul că, fiind scos din sala de audiere, nu a putut participa la ședința din 22 februarie 2001 și că instanța nu l-a citat legal să se prezinte la termenul din 15 martie 2001.

93. Printr-o decizie din 25 iunie 2001, Tribunalul Timiș a respins recursul reclamantului pe motiv că « veridicitatea acuzațiilor părții vătămate nu reiese [reieșea] din procesul-verbal al ședinței din 22 februarie 2001 ».

C. Sancțiunea disciplinară aplicată polițistului Costel L. și ancheta penală deschisă împotriva lui în dosarul nr. 227/P/1999.

94. La o dată neprecizată în cursul lunii mai 1999, D.R., redactoare la canalul local al televiziunii publice (TVR) a realizat la Beba Veche un reportaj privindu-l pe reclamant. Ea a ascultat atât cuvintele reclamantului cât și pe cele ale polițistului Costel L. Cu ocazia discuției sale cu ziarista polițistul i-a predat un extras din cazierul judiciar al reclamantului. Ulterior, ziarista l-a chemat pe reclamant pentru a-i preda documentul, fără a-l folosi pentru reportajul său.

95. La 7 iunie 1999 reclamantul a depus plângere împotriva polițistului Costel L., reproșându-i că i-a predat ziaristei D.R. un extras din cazierul său judiciar, care cuprindea date cu caracter personal a căror veridicitate o contesta.

96. S-a deschis o anchetă disciplinară împotriva polițistului.

97. La 5 iulie 1999 o comisie disciplinară (*consiliul de judecată*) constituită din cinci ofițeri de poliție a decis că plutonierul Costel L. a încălcat disciplina predând un extras din cazierul judiciar al reclamantului ziaristei D.R. și îndeplinind în mod defectuos acțiunile de anchetă privind furtul pretins comis de interesat la 4 aprilie 1999. Comisia a sancționat polițistul cu o pedeapsă disciplinară de cinci zile de consemnare. Decizia sa cuprindea în special pasajele următoare :

« (...) În urma deliberărilor, reiese că la 2 iunie 1999 Iambor Simion, domiciliat la Beba Veche, s-a dus la studioul TVT (*Televiziunea Timișoara*), unde a primit propria fișă a cazierului judiciar CF 6 din mâna ziaristei [R.D.].

Această fișă fusese predată [ziaristei] de polițistul L. Costel, cu rugămintea de a o înapoia după reportaj. După ce a primit-o infractorul a predat-o poliției din orașul Sănnicolau Mare.

A fost predată studioului teritorial cu încălcarea dispozițiilor Legii nr. 23/1971, pentru a incrimina [pe Simion Iambor]. De altfel, cu ocazia anchetei asupra unui furt comis de același Iambor Simion, polițistul L. Costel a întocmit un proces-verbal de cercetare la fața locului fără a îndeplini acte de procedură și fără a identifica doi martori asistenți, făcând astfel ancheta mai dificilă prin nerespectarea elementelor esențiale de formă și de fond.

[Comisia] (...) constată încălcarea dispozițiilor Legii nr. 23/1971 și a deciziei 0150/[...] și lipsa de interes [a lui I. Costel] pentru îndeplinirea obligațiilor sale profesionale și pentru îmbunătățirea specialității sale.

(...) »

98. Printr-o scrisoare din 5 ianuarie 2000 inspectorul șef S., de la inspectoratul județean de poliție Timiș, a răspuns unei cereri a reclamantului adresată Ministerului de Interne. L-a informat că « aspectele semnalate privind comportamentul abuziv al polițistului [L. Costel] [au fost] verificate și că [au fost] luate măsuri disciplinare împotriva sa de către inspectoratul județean de poliție ».

99. S-a deschis de asemenea un dosar de anchetă penală, sub nr. 227/P/1999, în urma plângerii depuse de reclamant la 7 iunie 1999.

100. În depoziția sa din 10 august 1999 polițistul Costel L. s-a exprimat după cum urmează :

« Iambor Simion denigrând prin toate mijloacele activitatea organelor de poliție și ziariștii de la televiziunea din Timișoara hotărând să efectueze o anchetă pentru a verifica veridicitatea faptelor invocate de Iambor Simion, mi-au cerut informații de natură să confirme că acesta din urmă era un element refractar controlat de poliție. Am adus atunci

argumente și am apărât legalitatea acțiunilor realizate, în special predând o copie a părții din spate a cazierului judiciar. »

101. Printr-o decizie din 23 septembrie 1999 Parchetul Militar Timișoara a dispus neînceperea urmăririi penale față de polițistul Costel L., considerând că faptele reclamate nu constituiau o infracțiune. Acesta a reținut că pentru a da un exemplu revelator asupra caracterului și comportamentului lui Iambor Simion subofițerul a prezentat ziaristei fișa cazierului judiciar în litigiu, pe care o păstra în dosarul de supraveghere (*mapa de supraveghere*) și în care figurau mai multe infracțiuni care au fost comise între anii 1976 și 1994 dar au fost amnistiate. După ce a menționat că acest tip de cazier nu era folosit în dosarele penale și nu era public, Parchetul a considerat că din dovezile administrate reieșea că subofițerul nu a avut intenția nici de a aduce atingere intereselor legitime ale reclamantului nici de a-l calomnia. El a constatat în fine că polițistului [L. Costel] i s-a aplicat o sancțiune disciplinară pentru încălcarea deontologiei profesionale.

102. La 9 decembrie 1999, în urma recursului reclamantului, secția Parchetelor Militare a Curții Supreme de Justiție a confirmat neînceperea urmăririi penale.

D. Rezultatul procesului penal deschis împotriva reclamantului

103. În urma deciziei din 4 septembrie 2000, prin care Parchetul Militar teritorial Timișoara și-a declinat competența pentru faptele de care reclamantul era acuzat că le-a comis la 4 aprilie 1999, Parchetul de pe lângă Judecătoria Sânnicolau Mare, prin decizia din 15 martie 2001, l-a scos de sub orice fel de acuzație penală și i-a aplicat o amendă administrativă.

E. Piedicile invocate în exercitarea de către reclamant a dreptului său de recurs individual în fața Curții

104. La 4 septembrie 2001 reclamantul a fost condamnat de Curtea de Apel București la o pedeapsă de trei ani de închisoare pentru un furt fără legătură cu faptele aflate la originea prezentei cereri comis la 17 decembrie 1998. Acest proces face obiectul unei alte anchete, înregistrată sub nr. 31062/03, în fața Curții.

105. În urma acestei condamnări reclamantul a fost închis în penitenciarul din Sânnicolau Mare, unde a început să-și ispășească pedeapsa la 27 septembrie 2001.

106. În cursul detenției sale, a continuat plângerea sa penală privind pe polițistul Costel L., medicul legist M.C., Viorel C. și Ioan C., precum și cererea sa depusă în fața Curții.

107. De mai multe ori s-a plâns Ministrului Justiției de inerția autorităților judiciare care se ocupau de procesul intern, și anume procurorii și tribunalele militare.

108. Datorită lipsei de reacție a autorităților, a făcut de mai multe ori greva foamei. Astfel, la 8 noiembrie 2001, a comunicat autorităților penitenciarului din Sânnicolau Mare intenția sa de a intra în greva foamei.

109. La 13 noiembrie 2001 a fost mutat la închisoarea din Timișoara, unde a continuat greva. El afirmă că medicul Z., psihiatru al închisorii, l-a amenințat că « se va ocupa de el » dacă nu-și va retrage plângerile depuse la Parchet și la Curtea de la Strasbourg. Nebeneficiind de asistența medicală necesară, a intrat în comă. A fost îngrijit cu ajutorul perfuziilor, apoi mutat în spitalul penitenciarului Colibași la 20 noiembrie 2001.

110. La 13 decembrie 2001 reclamantul a părăsit spitalul penitenciarului Colibași pentru a se muta la penitenciarul București-Jilava.

111. La 22 mai 2002 a fost mutat la penitenciarul Timișoara.

112. La 28 noiembrie 2001, 7 ianuarie, 7 martie și 28 mai 2002, a cerut în scris directorilor penitenciarelor București-Jilava și Timișoara să-i elibereze copia documentelor cu caracter juridic (mandat de executare a pedepsei, rechizitorii, hotărâri judecătorești) și medical al dosarelor care îl priveau. De fiecare dată s-a lovit de un refuz.

113. Și-a reiterat cererile verbal atât în fața directorului precum și al medicului închisorii, precizând că avea nevoie de aceste documente pentru a-și susține cererile în fața Curții. De mai multe ori i s-a refuzat trimiterea copiilor cerute.

114. În timpul a trei perioade, de la 7 la 19 iunie 2002, de la 5 iulie la 21 august 2002 și de la 20 septembrie la 23 octombrie 2002, a stat în spitalul penitenciarului Colibași, după ce a făcut de mai multe ori greva foamei. De fiecare dată a fost dus la penitenciarul Timișoara.

115. La 8 august 2002, pe când era internat la Colibași, a cerut în scris copia deciziei pronunțate de Curtea Militară de Apel București la 25 aprilie 2002 și două procese-verbale de citare de a se prezenta în fața Curții militare de Apel.

116. Dintr-un document prezentat de Guvern reiese că un responsabil de la spitalul penitenciarului a scris pe această cerere un ordin care prevedea următoarele : « să i le dea penitenciarul de unde a venit ».

117. La 14 aprilie 2003 doctorul R., medic militar în penitenciarul Timișoara, a refuzat să elibereze reclamantului unele documente medicale cerute de el, în ciuda răspunsului favorabil al directorului închisorii. Doctorul R. i-a comunicat refuzul său cu remarca următoare : « *Doar nu trebuie să cadă toată lumea pe spate când Curtea Europeană cere ceva acte [...].* » A precizat că atâta vreme cât el va fi medicul închisorii reclamantul nu va primi aceste documente.

118. La 2 iunie 2003 reclamantul a fost transferat la spitalul penitenciarului Dej. La 13 iunie 2003 administrația acestei instituții a admis cererile sale și i-a eliberat copia unor rapoarte medicale și acte juridice.

119. Dintr-o scrisoare a Administrației Naționale a Penitenciarelor (« ANP ») datată 5 august 2005 reiese că la 5 iunie 2003 ANP a emis o decizie (nr. 3386) care prevedea obligația responsabililor penitenciarelor de a elibera reclamanților deținuți copia documentelor aflate în dosarul lor din penitenciar și de a completa un registru cu cererile formulate în această privință. În aceeași scrisoare ANP a precizat că înaintea acestei decizii nu a existat niciun registru cu cereri sau decizii luate.

120. La 1 octombrie 2003 reclamantul a fost eliberat condiționat. S-a întors la domiciliul său, la Beba Veche.

121. După această dată a continuat să trimită scrisori Curții privind atât prezenta cerere cât și cererea înregistrată sub nr. 31062/03 referitoare la procesul penal inițiat împotriva sa sub acuzația de furt comis la 17 decembrie 1998 și la condițiile detenției sale ulterioare.

F. Atingerile aduse corespondenței reclamantului cu organizația Amnesty International și cu poșta română

122. La 19 mai 2004 reclamantul a trimis o scrisoare la *Amnesty International*, la Londra. Organizația neguvernamentală i-a răspuns printr-o scrisoare din 28 mai 2004, pe care reclamantul a primit-o la 18 iunie 2004, pe când se afla la domiciliul său la Beba Veche, într-un plic deschis fără timbrul poștei britanice sau române.

123. Reclamantul a adresat poștei române o scrisoare în care se plângea că corespondența sa cu *Amnesty International* a fost violată. La 5 iulie 2004 departamentul

traficului poștal internațional București i-a răspuns că regulamentele interne în vigoare nu mai cereau aplicarea ștampilei poștei pe plicurile sosite ale scrisorilor simple din străinătate. Trimis prin scrisoare recomandată, acest răspuns a parvenit reclamantului într-un plic deschis la 7 iulie 2004.

124. A depus plângere în această privință și, la 2 august 2004, direcția județeană de poștă Timișoara i-a adresat răspunsul următor :

« În urma plângerii Dvs. referitoare la primirea scrisorii recomandate nr. 6662 într-un plic deteriorat, am efectuat o anchetă și suntem în măsură să vă comunicăm următoarele :

Scrisoarea recomandată expediată de departamentul de trafic poștal internațional București a sosit la Beba Veche la 7 iulie 2004, dată la care v-a fost predată.

La primirea trimiterii funcționara de la poștă a constatat că marginile plicului erau dezlipite. Ea menționat acest fapt pe plic atunci când l-a distribuit.

Angajaților vinovați că nu au respectat instrucțiunile interne în vigoare privind selectarea corespondenței li s-au aplicat o sancțiune disciplinară.

Regretăm incidentul și vă mulțumim pentru înțelegere. »

125. La 21 iunie 2004 reclamantul a depus o plângere pentru violarea secretului corespondenței sale cu *Amnesty International*. La 21 iulie 2004 a fost convocat la postul de poliție din Beba Veche, unde a fost interogat, după spusele sale, asupra corespondenței sale cu această organizație precum și cu Curtea.

126. Potrivit declarației Guvernului, plângerea depusă de reclamant pentru violarea secretului corespondenței sale a făcut obiectul unei anchete penale condusă de Parchetul de

pe lângă Judecătoria Sânnicolau Mare în dosarul nr. 550/P/2004, a cărui copie nu a fost prezentată de Guvern Curții.

127. Potrivit Guvernului, reclamantul a fost audiat în cadrul acestui dosar la 20 iulie și 30 august 2004. E.B. și C.B., angajați la poștă, au fost de asemenea audiați la 21 iulie 2004.

128. Printr-o decizie din 8 septembrie 2004 procurorul a dispus neînceperea urmăririi penale, în lipsa probelor de natură să conducă la concluzia că angajații poștei ar fi comis o violare a secretului corespondenței reclamantului. În ceea ce privește omisiunea angajatului poștei respective de a întocmi un proces-verbal care să ateste faptul că scrisoarea recomandată adresată reclamantului prin poștă fusese predată într-un plic deteriorat, procurorul a precizat că această omisiune constituia o greșeală disciplinară, fără să angajeze răspunderea penală a interesatului pentru violarea secretului corespondenței.

129. Reclamantul nu a contestat decizia de neîncepere a urmăririi penale și nu a formulat acțiune civilă împotriva poștei.

II. DREPTUL INTERN PERTINENT

A. Dispoziții legislative referitoare la relele tratamente

130. Dispozițiile pertinente ale Codului penal prevăd următoarele :

Articolul 180 - Lovirea sau alte violențe

« Lovirea sau orice acte de violență cauzatoare de suferințe fizice se pedepsesc cu închisoare de la o lună la 3 luni sau cu amendă. (...) Lovirea sau actele de violență care au pricinuit o vătămare ce necesită pentru vindecare îngrijiri medicale de cel mult 20 de zile se pedepsesc cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă. (...) Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate. (...) »

Articolul 267 - Supunerea la rele tratamente

« Supunerea la rele tratamente a unei persoane aflate în stare de reținere, deținere (...) se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani. »

B. Dispoziții legislative pertinente în materie de expertize medico-legale

1. Codul de procedură penală

131. Articolul 119 din Codul de procedură penală prevede că organele de urmărire penală sau instanțele trebuie să se adreseze serviciilor medico-legale și laboratoarelor de expertiză criminalistică pentru a obține expertize specifice. Așa cum era în vigoare la vremea comiterii faptelor, articolul 120 din codul de procedură penală prevedea la paragraful 5 posibilitatea fiecărei părți de a cere desemnarea unui expert la alegere pentru a participa la efectuarea unei expertize, cu excepția expertizelor medico-legale sau criminalistice.

132. Prin decizia sa nr. 143/1999 publicată la 30 noiembrie 1999 Curtea Constituțională a declarat neconstituțional paragraful 5 al art. 120 din codul de procedură penală pe motiv că refuzând părților dreptul de a propune un expert în materie de expertiză medico-legală încălca drepturile la apărare.

133. Paragraful respectiv a fost abrogat prin Legea nr. 281/2003 de modificare a codului de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial nr. 468 din 1 iulie 2003.

2. Decretul nr. 446 din 25 mai 1966 privind organizarea instituțiilor și serviciilor medico-legale

134. Dispozițiile pertinente prevedeau următoarele:

Articolul 2

« Instituțiile medico-legale sunt Institutul de cercetări științifice medico-legale "Prof. Dr. Mina Minovici", subordonat Ministerului Sănătății și filialele institutului. În cadrul Institutului de cercetări științifice medico-legale "Prof. Dr. Mina Minovici" funcționează Comisia superioară medico-legală. În cadrul aceluiași Institut și al filialelor sale funcționează comisii de control și avizare a actelor medico-legale. »

Articolul 3

« În regiuni funcționează servicii medico-legale subordonate comitetelor executive ale sfaturilor populare (...) »

Articolul 6

« Institutul de cercetări științifice medico-legale "Prof. Dr. Mina Minovici" și filialele sale efectuează (...) expertize medico-legale, la cererea organelor în drept, în cazurile de: omor, lovire sau vătămare (...), deficiențe în acordarea asistenței medicale, orice alte lucrări medico-legale prevăzute de regulamentul de aplicare a prezentului decret.»

3. Regulamentul de aplicare a decretului nr. 446 din 25 mai 1966, aprobat prin hotărârea nr. 1085/66 a Consiliului de Miniștri din vremea aceea

135. Dispozițiile pertinente prevedeau următoarele:

Articolul 27

« Comitetele executive ale consiliilor populare asigură mijloacele de transport și plata cheltuielilor efectuate cu ocazia deplasărilor medicilor (...) »

Articolul 62

« Instrucțiunile referitoare la [atribuțiile medicilor de a efectua expertize medico-legale] și la activitatea instituțiilor și serviciilor medico-legale sunt emise de Ministerul Justiției, Ministerul de Interne și Parchetul General. »

136. Decretul nr. 446 din 25 mai 1966 și regulamentul său de aplicare au fost abrogate prin regulamentul guvernamental nr. 1 din 20 ianuarie 2000 privind organizarea și funcționarea institutelor de medicină legală, publicat în Monitorul Oficial nr. 22 din 21 ianuarie 2000. Acest regulament a fost aprobat, după modificări, prin Legea nr. 459/2001, apoi modificat prin regulamentul nr. 57/2001, aprobat, după modificări, prin Legea nr. 271/2004. Versiunea sintetică a regulamentului nr. 1/2000 a fost publicată în Monitorul Oficial nr. 996 din 10 noiembrie 2005.

137. Articolul 5 alin. 1 a) din regulamentul nr. 1/2000 prevede că Institutul național de medicină legală este persoană juridică subordonată Ministerului Sănătății. În temeiul art. 6 alin. 3, Ministerul Sănătății asigură controlul și evaluarea activității de medicină legală. Directorul general al Institutului național de medicină legală și directorii institutelor medico-legale ale centrelor medicale universitare sunt numiți din ordinul Ministrului Sănătății, în conformitate cu art. 12 alin. 3 din regulamentul nr. 1/2000. Activitatea de medicină legală este controlată de Ministerul Sănătății și Consiliul Superior de medicină legală, format din directori ai institutelor medico-legale și din reprezentanți ai ministerelor Sănătății, Justiției și Internelor și ai Ministerului Public. Articolul 32 al versiunii sintetice (fostul articol 26) prevede că finanțarea Institutului național de medicină legală este « asigurată prin subvenții luate de la bugetul statului, prin intermediul bugetului Ministerului Sănătății ».

C. Dispoziții legislative pertinente în materie de plângere prealabilă și de recurs împotriva deciziilor Parchetului

138. Dispozițiile legislative pertinente în materie de plângere prealabilă și de recurs împotriva deciziilor Parchetului sunt descrise în Hotărârea *Macovei și alții împotriva României*, nr. 5048/02, paragrafele 34-35, 21 iunie 2007.

D. Dispoziții legislative pertinente privind încheierea procesului penal

139. Dispozițiile pertinente ale Codului de procedură penală prevăd următoarele:

Articolul 248¹ - Lipsa nejustificată a părții vătămate

« În cazul infracțiunilor arătate în art. 279 alin. 2 lit. a), lipsa nejustificată a părții vătămate la două termene consecutive în fața primei instanțe este considerată drept retragere a plângerii prealabile. »

140. Articolul 248¹ din codul de procedură penală a fost abrogat prin Legea nr. 356/2006 din 21 iulie 2006, publicată în Monitorul Oficial nr. 677 din 7 august 2006.

E. Dispoziții ale codului penal privind violarea secretului corespondenței

141. Articolul 195 din codul penal, referitor la violarea secretului corespondenței, prevede următoarele:

« 1. Deschiderea unei corespondențe adresate altuia (...) se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani.

2. Cu aceeași pedeapsă se sancționează sustragerea, distrugerea sau reținerea unei corespondențe, precum și divulgarea conținutului unei corespondențe, chiar atunci când a fost trimisă deschisă sau a fost deschisă din greșeală (...);

3. Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate (...). »

F. Dispoziții ale codului civil privind răspunderea civilă infracțională

142. Dispozițiile pertinente ale codului civil prevăd următoarele:

Articolul 998

« Orice faptă a omului, care cauzează altuia prejudiciu, obligă pe acela din a cărui greșeală s-a ocazionat, a-l repara. »

Articolul 999

« Omul este responsabil nu numai de prejudiciul ce a cauzat prin fapta sa, dar și de acela ce a cauzat prin neglijența sau prin imprudența sa. »

III. RAPOARTE INTERNAȚIONALE PERTINENTE

A. Raportul adresat Guvernului României de Comitetul european pentru prevenirea torturii și pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante (CPT) după vizita efectuată de acesta în România în perioada 24 ianuarie - 5 februarie 1999

143. În privința violențelor constatate asupra persoanelor reținute de poliție, recomandările CPT privind constatările medicale prevăd următoarele :

« CPT recomandă de asemenea ca orice constatare medicală efectuată asupra unei persoane care prezintă semne de violență să conțină:

i. o dare de seamă asupra declarațiilor interesatului pertinente pentru examenul medical (inclusiv descrierea stării sale de sănătate și oricărei invocări a rețelor tratamente) ;

ii. un raport al constatărilor medicale obiective întemeiate pe un examen medical aprofundat ;

iii. concluziile medicului în lumina literelor i) și ii). În aceste concluzii, medicul ar trebui să indice gradul de compatibilitate dintre invocări și constatările medicale obiective ; aceasta va permite autorităților competente, și în special procurorilor, să facă o evaluare adecvată a informațiilor aflate în procesul-verbal de constatare. »

ÎN DREPT

I. Asupra pretensei încălcări a art. 3 din Convenție

144. Reclamantul invocă încălcarea art. 3 din Convenție, care prevede următoarele:

« Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante. »

145. El afirmă că în timpul reținerii sale a fost supus la rele tratamente de subofițerul Costel L. de la postul de poliție din Beba Veche, de alți doi funcționari, dintre care unul era primarul comunei Beba Veche și celălalt adjunctul său și de un privat. Reclamantul invocă, de asemenea, că a fost reținut la poliție timp de câteva ore, înainte de a fi dus la spital în ciuda deteriorării stării sale de sănătate. El susține că ancheta penală efectuată în privința plângerii sale de rele tratamente nu a fost completă, medicul legist pe care l-a acuzat că a favorizat polițistul agresor întocmind un certificat medico-legal inexact nefiind niciodată audiat de autoritățile responsabile de anchetă și nefiind niciodată prezentat în fața Parchetului sau instanțelor.

A. Asupra admisibilității

146. Curtea constată că aceste capete de cerere nu sunt în mod manifest neîntemeiate în sensul [art. 35](#) alin. 3 din Convenție și că nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate și le declară deci admisibile.

B. Asupra fondului

147. Curtea relevă că aceste capete de cerere privesc, pe de o parte, tratamentele suferite de reclamant la 4 aprilie 1999 și, pe de altă parte, calitatea anchetei condusă de autorități în privința tratamentelor respective.

1. Asupra aplicabilității art. 3 din Convenție

148. Curtea amintește mai întâi că pentru a intra sub incidența art. 3 relele tratamente trebuie să atingă un grad minim de gravitate. Aprecierea acestui grad minim este relativă în esență ; ea depinde de ansamblul de date ale cauzei, în special de durata tratamentului și de efectele sale fizice sau mentale precum și, uneori, de sex, vârstă și starea de sănătate a victimei. Atunci când un individ este privat de libertate, folosirea față de el a forței fizice când nu se dovedește necesară datorită comportamentului său aduce atingere demnității umane și constituie, în principiu, o încălcare a dreptului garantat de articolul 3 (Hotărârea *Labita împotriva Italiei* [GC], nr. 26772/95, paragraful 120, CEDH 2000-IV).

149. Guvernul nu contestă faptul că rănilor reclamantului menționate în certificatul medico-legal prezentat, ating un nivel de gravitate suficient pentru a declanșa aplicabilitatea articolului 3.

150. Curtea consideră la rândul său că importanța rănilor constatate de medicii care au examinat reclamantul la spitalul din Sănnicolau Mare cu ocazia internării sale în perioada 4-8 aprilie 1999 îi dă dreptul să considere că rănilor interesatului erau suficient de grave, date fiind circumstanțele cauzei, pentru a intra în domeniul de aplicare al art. 3 (a se vedea, de exemplu, *Assenov și alții*, citată anterior, pag. 3288, paragraful 95).

2. Asupra mărimii rănilor reclamantului

151. Referindu-se la *Caloc împotriva Franței*, nr. 33951/96, CEDH 2000-IX, Guvernul pledează pentru faptul că unele acuzații ale reclamantului nu sunt susținute prin niciun mijloc de probă. Mai precis, cele referitoare la o fractură a oaselor sale nazale cu ocazia agresiunii din 4 aprilie 1999 ar fi contrazise prin certificatul medico-legal atașat la dosar. Prin urmare, Guvernul contestă că reclamantul ar fi suferit o fractură a oaselor nazale

la 4 aprilie 1999. El afirmă că deviația post-traumatică a septului nazal al acestuia din urmă era anterioară acestei date.

a) Asupra răni de la nas

152. Curtea constată că din ansamblul de documente care expun rezultatele examenelor medicale la care a fost supus reclamantul de medicii spitalului din Sânnicolau Mare cu prilejul internării sale după agresiunea din 4 aprilie 1999 reiese că interesatul a suferit un traumatism cranian facial și un traumatism toracic. Din dosarul medical reiese de asemenea că medicii au constatat o tumefacție a piramidei nazale « sensibilă la atingere » și o deviație post-traumatică a septului nazal, dar că au precizat că interesatul nu prezenta semne clinice de fractură a oaselor nazale (paragrafele 19 și 21 de mai sus).

153. În schimb, certificatul medico-legal eliberat de medicul legist M.C. la 9 aprilie 1999 nu menționează tumefacția nasului reclamantului (paragraful 22 de mai sus), în timp ce mai multe rapoarte medicale întocmite cu ocazia internării interesatului și mai multe scrisori ale medicilor care l-au examinat și îngrijit la vremea aceea menționează clar prezența unei leziuni la nas.

154. Curtea constată de asemenea că în timpul perioadei internării sale din perioada 4-8 aprilie 1999 reclamantul nu a fost examinat de un medic radiolog datorită lipsei unui asemenea specialist la serviciul spitalului din Sânnicolau Mare.

155. În privința documentelor medicale întocmite ulterior, Curtea observă că din scrisoare medicului legist M.C. datată 16 aprilie 1999 reiese că existența unei fracturi a oaselor nazale la reclamant a fost dezmințită, după ieșirea sa din spital, de examenul radiologic din 9 aprilie 1999. Acest examen radiologic a confirmat existența unei deviații a a septului nazal și obturarea aripii nazale drepte a reclamantului (paragraful 27 de mai sus).

Avizul medicului legist M.C. în această privință era că deviația septului nazal era cu mult anterioară agresiunii din 4 aprilie 1999 și trebuia să fie dintr-o perioadă anterioară anului 1977.

156. Curtea constată că cu excepția avizului medicului legist M.C., contestat de reclamant, niciunul din celelalte examene medicale realizate direct nu au condus la o concluzie clară în privința datei la care a survenit deviația sa de sept.

157. În consecință, Curtea consideră că, dacă nu este posibil să se stabilească plecând de la documentele medicale prezentate de părți dacă reclamantul a suferit o fractură a nasului cu prilejul agresiunii din 4 aprilie 1999, nici în ce moment s-a produs deviația post-traumatică a septului său nazal, este evident că imediat după agresiunea sa interesatul prezenta o leziune nazală, de care nu se poate face abstracție la stabilirea mărimii rănilor sale. Oricum, dincolo de problema atribuirii acestei răni, Curtea consideră că trebuie luată în calcul cel puțin din punct de vedere al obligației pozitive de a asigura o asistență medicală adecvată și promptă reclamantului, pe care art. 3 din Convenție o impunea statului pârât.

b) Asupra altor răni prezentate de reclamant

158. Curtea amintește că Guvernul nu contestă celelalte răni ale reclamantului menționate pe certificatul medico-legal și celelalte acte medicale prezentate de reclamant, care menționează toate un traumatism cranian facial acut închis și un traumatism toracic, însoțite de multiple tumefacții, echimoze și excoriații la nivelul feței și corpului (a se vedea paragraful 149 de mai sus).

159. Mărimea și gravitatea rănilor reclamantului ulterioare agresiunii sale din 4 aprilie 1999 fiind stabilite, rămâne de stabilit dacă obligațiile ce decurg din art. 3 din Convenție au fost respectate în cauză.

3. Obligații substanțiale

160. Curtea amintește că fiind vorba despre un individ reținut, statului îi revine sarcina de a oferi o explicație plauzibilă asupra originii rănilor, în condițiile în care se constată că este rănit în momentul eliberării, în caz contrar art. 3 din Convenție trebuie în mod vădit aplicat (*Selmouni împotriva Franței* [GC], nr. 25803/94, paragraful 87, CEDH 1999-V). Curtea ține să sublinieze asupra acestui punct că persoanele reținute sunt în situație de vulnerabilitate și că autoritățile, responsabile de aceasta, au datoria de a le proteja (*Berktaş împotriva Turciei*, nr. 22493/93, paragraful 167, 1 martie 2001).

De altfel, autoritățile au obligația de a proteja sănătatea oricărei persoane privată de libertate (*Hotărârea Keenan împotriva Regatului Unit al Marii Britanii*, nr. 27229/95, paragraful 111, CEDH 2001-III). Lipsa îngrijirilor medicale adecvate poate constitui un tratament contrar articolului 3 (*İlhan împotriva Turciei* [GC], nr. 22277/93, paragraful 87, CEDH 2000-VII).

161. Curtea constată că la 4 aprilie 1999 reclamantul a fost reținut timp de câteva ore în arestul postului de poliție din Beba Veche, că a fost apoi condus sub escortă la poliția din Sânnicolau Mare, că apoi, din ordinul căpitanului Z. de la poliția din Sânnicolau Mare, a fost transportat de polițiști la spitalul din oraș, prezentând urmele unei agresiuni. Rapoartele medicale întocmite cu prilejul internării și necontestate indică faptul că suferea de un traumatism cranian facial acut închis și de un traumatism toracic însoțite de multiple tumefacții, echimoze și excoriații la nivelul feței și corpului.

162. Reclamantul afirmă că după ce a fost reținut violent de Viorel C., a fost agresat, pe când se afla în arestul postului de poliție din Beba Veche, de polițistul Costel L. și de alți trei bărbați, și anume Viorel C, Ioan C., fratele primului și primar al comunei Beba Veche și Tiberiu F., adjunctul acestuia. Polițistul i-ar fi pus cătușe și l-ar fi legat de piciorul mesei, apoi, imitat de ceilalți trei bărbați, l-ar fi lovit cu pumnii și picioarele, deși se afla la pământ, cu fața plină de sânge.

163. Guvernul nu contestă faptul că reclamantul ar fi suferit o agresiune la 4 aprilie 1999, dar afirmă că relele tratamente nu au fost aplicate de agenții statului. « Singurele organe competente să stabilească faptele », instanțele naționale au concluzionat că nici polițistul Costel L., nici Ioan C. și Tiberiu F. nu l-au agresat în vreun fel pe reclamant. Potrivit Guvernului, reclamantul a fost agresat de Viorel C. cu puțin înainte ca acesta să-l ducă la postul de poliție, în jurul orei 14.

164. Așadar nu se contestă că reclamantul a fost victima violențelor din 4 aprilie 1999, ziua reținerii sale. Reiese că a putut fi agresat fie cu puțin timp înainte de sosirea sa la poliție, fie în timpul reținerii sale, fie atât înainte de sosirea sa la postul de poliție cât și în timpul reținerii sale.

165. Curtea constată că există un litigiu între părți privind originea rănilor constatate asupra reclamantului la 4 aprilie 1999. Acesta din urmă afirmă că a fost agresat mai întâi de Viorel C., apoi, după sosirea sa la postul de poliție, de polițistul Costel L. și de alți trei bărbați care au fost prezenți în timpul reținerii sale. Guvernul se prevalează de faptul că ancheta internă a concluzionat că nici polițistul Costel L., nici Ioan C., nici Tiberiu F. nu au comis asupra reclamantului nici cel mai mic act de agresiune la 4 aprilie 1999.

166. Curtea amintește că în materie de apreciere a probelor, rolul său este de natură secundară : nu-și poate asuma fără un motiv întemeiat rolul de judecător al faptei în primă instanță când acest lucru a fost inevitabil datorită circumstanțelor cauzei asupra căreia este sesizată (a se vedea, de exemplu, *Ramsahai împotriva Olandei* [GC], nr. 52391/99, paragraful 274, CEDH 2007-...). Prin urmare, nu este legată prin constatările instanțelor interne și este liberă să facă propria evaluare în lumina ansamblului de elemente de care dispune (*Ribitsch împotriva Austriei*, Hotărârea din 4 decembrie 1995, seria A nr. 336, pag. 24, paragraful 32). Ea trebuie să fie extrem de atentă și vigilența ei trebuie să crească atunci când preținsele încălcări privesc drepturi ca cele garantate de art. 3 din Convenție (a se vedea, *mutatis mutandis*, Hotărârea *Ribitsch* citată anterior, paragraful 32).

167. Pentru a aprecia probele, Curtea adoptă criteriul probei « dincolo de orice îndoială rezonabilă » (a se vedea, de exemplu, *Irlanda împotriva Regatului Unit al Marii Britanii*, Hotărârea din 18 ianuarie 1978, seria A nr. 25, pag. 64-65, paragraful 161). Cu toate acestea, o asemenea probă poate reieși dintr-o serie de indicii sau din supoziții nerespinse, suficient de grave, precise și concordante. Atunci când evenimentele în cauză, în totalitatea lor sau în cea mai mare parte, sunt cunoscute în exclusivitate de autorități, ca în cazul persoanelor supuse controlului lor în arest, orice rană sau deces survenit în timpul acestei perioade de detenție conduce la puternice prezumții de fapt. În realitate trebuie să se considere că sarcina probei revine autorităților care trebuie să ofere o explicație satisfăcătoare și convingătoare (*Salman împotriva Turciei* [GC], nr. 21986/93, paragraful 100, CEDH 2000-VII).

168. De asemenea, autoritățile sunt obligate să predea în scris în momentul arestării toate informațiile capabile să permită clarificarea ulterioară, la nevoie, a circumstanțelor

acestora, precum și rănille vizibile asupra persoanei arestate și de a oferi o explicație plauzibilă asupra celor întâmplale după arestare. Nepredarea acestor informații reprezintă o încălcare gravă, de natură să permită autorilor acțiunii de privare de libertate să scape de răspunderea ce le revine în ceea ce privește soarta deținului (a se vedea, *mutatis mutandis*, Hotărârea *Timurtaş împotriva Turciei*, nr.23531/94, paragraful 105, CEDH 2000-VI).

169. În cazul în speță, nu se contestă că reclamantul era deja rănit când a fost adus la postul de poliție.

170. Curtea constată că în procesele-verbale întocmite de poliție imediat după arestarea reclamantului nu se regăsește nicio descriere exactă a rănilor interesatului. Singurele mențiuni ce datează din 4 aprilie 1999 care ar fi avut legătură cu starea în care a ajuns interesatul la postul de poliție sunt cele ce figurează în procesul-verbal de identificare a sa și acestea se limitează la a constata că purta « urme de sânge pe față » și că « se plângea de dureri la piept ». Or medicul care a examinat reclamantul șapte ore mai târziu a putut constata că, lăsând la o parte leziunile interne, acesta prezenta și răni evidente care ar fi putut fi remarcate cu ușurință de către agenții de poliție, și anume « un hematom suborbital stânga de 2 x 2 cm », « buza superioară contuzionată, edematoasă », « o ușoară tumefacție a piramidei nazale, sensibilă la atingere » și « dificultăți respiratorii, accentuate de mișcări ».

171. Ținând cont de faptul că nicio informație referitoare la gravitatea și amploarea rănilor de care suferea reclamantul la sosirea sa la postul de poliție nu a fost consemnată și că interesatul nu a fost prezentat decât șapte ore mai târziu medicului, care a decis să-l interneze de urgență, Curtea consideră că Guvernului îi revenea sarcina de a prezenta o explicație plauzibilă asupra originii tuturor rănilor reclamantului. Or Guvernul s-a mulțumit

să facă trimitere la constatările instanțelor naționale care au decis să nu urmărească agenții statului acuzați de reclamant, în special polițistul Costel L. Cu toate acestea, neînceperea urmăririi penale dispusă de instanțele interne nu scutește statul român de răspunderea sa potrivit Convenției (*Ribitsch împotriva Austriei*, citată anterior, pag. 26, paragraful 34 ; *Berktaş*, citată anterior, paragraful 168 ; *H.Y și HÜ.Y împotriva Turciei*, nr. 40262/98, paragraful 105, 6 octombrie 2005).

172. Astfel, nepredarea de către autorități a informațiilor esențiale referitoare la starea în care reclamantul a fost reținut împiedică Curtea să admită susținerea Guvernului potrivit căreia rănilor interesatului erau în principal datorate agresiunii pe care o suferise din partea lui Viorel C. (*Cobzaru împotriva României*, nr. 48254/99, paragraful 181, 26 iulie 2007).

173. Curtea amintește că atunci când li se aduce o persoană care trebuie reținută, polițiștii trebuie să consemneze imediat sau în termenul cel mai scurt și cât mai precis cu putință orice semn vizibil al unui traumatism suferit recent de această persoană (*Timurtaş*, citată anterior, paragraful 105). Este vorba într-adevăr de a evita riscul ascunderii relelor tratamente ce se bănuie că au fost aplicate de către agenții statului după reținere.

174. În cauză, Guvernul nu a invocat niciun obstacol împotriva consemnării acestor informații în momentul reținerii reclamantului. Din contră, acesta din urmă a petrecut la postul din Beba Veche șapte ore în cursul cărora au fost efectuate acțiuni de anchetă privind infracțiunile minore și neviolente ce-i erau atribuite. Dacă la sosirea sa la postul de poliție reclamantul suferea de aceleași răni extrem de evidente ca cele pe care le prezenta la internarea sa la serviciul de urgență al spitalului din Sânnicolau Mare, atunci nimic nu explică de ce polițiștii nu au găsit timpul necesar, timp de șapte ore cât a durat reținerea, să

consemneze aceste răni, cu atât mai mult cu cât au chemat o infirmieră, exact înainte de a pleca la secția de poliție din Sânnicolau Mare. O asemenea măsură ar fi fost de natură, în primul rând, să permită o anchetă eficientă și, în al doilea rând, să disculpe polițiștii de orice răspundere directă în privința originii rănilor respective.

175. Ținând cont de starea de vulnerabilitate în care se află orice persoană reținută și de importanța pe care au au garanțiile împotriva arbitrarului privind acțiunile agenților investiți cu puterea represivă a statului, Curtea consideră că statul român a omis să prezinte o explicație satisfăcătoare asupra originii tuturor rănilor reclamantului. Astfel nu a demonstrat că reclamantul ar fi suferit toate violențele înainte de a se regăsi în mâinile poliției.

176. În ciuda rănilor, reclamantul a fost reținut peste șapte ore la postul de poliție, înainte de a fi internat la secția de gardă a spitalului din Sânnicolau Mare la orele 21.15. Astfel, timp de șapte ore agenții de poliție din Beba Veche nu au luat nicio măsură adecvată pentru a îngriji suferința reclamantului, încălcându-și astfel obligația de a proteja sănătatea persoanelor private de libertate. Din contră, reclamantul a fost reținut, încătușat și legat cu cătușele de piciorul unei mese spre a fi interogat asupra tentativei de furt și violării de domiciliu, fapte mai puțin grave și neviolente pe care i le atribuia unui din presupușii lui agresori, adică pentru investigații fără legătură cu agresiunea pe care a reclamat-o la sosirea lui la postul de poliție (paragrafele 50 și 55 de mai sus).

177. Desigur, din dosarul de anchetă reiese că infirmiera L.U. a fost chemată de șeful postului de poliție mai înainte ca reclamantul să fie transportat la secția din Sânnicolau Mare, în seara zilei de 4 aprilie 1999 și că aceasta a recomandat polițiștilor să-l ducă la spital. Cu toate acestea, pe baza declarației dată de infirmieră la 8 iunie 2000, Curtea nu se

poate mulțumi cu faptul că aceasta l-a examinat pe reclamant în prezența polițiștilor și fără a-i vorbi (paragraful 58 de mai sus). Curtea amintește de altfel că examenele medicale convenabile sunt garanții esențiale destinate prevenirii persoanelor reținute împotriva relelor tratamente. Aceste examene trebuie efectuate de medici special calificați și fără prezența poliției și raportul examinării trebuie să menționeze nu numai toate leziunile corporale descoperite ci și explicațiile oferite de pacient în privința felului în care au survenit și avizul medicului asupra compatibilității leziunilor cu aceste explicații (*Akkoç împotriva Turciei*, nr. 22947/93 și 22948/93, paragraful 118, CEDH 2000-X). Or, examenul medical practicat de infirmieră în acest caz nu răspunde numai acestor cerințe.

178. În plus, Curtea constată că din declarația dată de polițistul Costel L. la 19 mai 2000 reiese că în timpul reținerii sale din 4 aprilie 1999 reclamantul a fost închis în curtea clădirii care găzduiește sediul postului de poliție din Beba Veche împreună cu Ioan C., fratele agresorului indicat de Guvern (paragraful 51 de mai sus).

179. Curtea constată astfel că autoritățile de poliție nu au făcut în cazul în speță tot ce se putea aștepta de la ele pentru a asigura reclamantului nivelul de protecție cerut și pentru a evita riscurile reale care îi amenințau sănătatea după ce a trecut pragul postului de poliție. Îndeosebi, ținând cont de seriozitatea rănilor constatate la interesat și presupunând chiar că a ajuns deja rănit la postul de poliție, odată ce polițiștii au remarcat care era starea acestuia, ar fi trebuit în mod normal să acționeze cu promptitudine și sârguință pentru a-l prezenta unui medic sau a-l duce la spital (*Cobzaru împotriva României*, nr. 48254/99, paragraful 67, 26 iulie 2007).

180. Ținând cont de ansamblul elementelor în cauză, Curtea concluzionează că a fost încălcat serios articolul 3 din Convenție.

4. Obligații procedurale

181. Curtea constată mai întâi că procesul penal intentat de reclamant în fața instanțelor interne sub acuzația de rele tratamente pe care le-a suferit la 4 aprilie 1999 cuprindea două laturi. Prima s-a derulat în principal în fața Parchetului Militar Timișoara și s-a încheiat prin neînceperea urmăririi penale față de polițistul acuzat și prin încheierea procesului penal față de Tiberiu F., care a decedat în cursul anchetei (a se vedea paragraful 71 de mai sus). Parchetul Militar și-a declinat competența în favoarea Judecătoriei Sănnicolau Mare în privința acuzațiilor aduse de reclamant împotriva celorlaltor doi presupuși agresori, Viorel și Ioan C. Această decizie a Parchetului Militar a fost menținută la sfârșitul recursurilor ierarhice și jurisdicționale intentate de reclamant în fața instanțelor militare. În urma declinării competenței privind pe Viorel și Ioan C., o a doua latură a procesului s-a derulat la Judecătoria Sănnicolau Mare și la Tribunalul Timiș.

182. Prin urmare, Curtea va examina mai întâi conformitatea cu art. 3 din Convenție a anchetei privindu-l pe polițistul acuzat. Ea va descoperi apoi dacă cerințele articolului 3 au fost îndeplinite în privința celei de-a doua laturi a procesului, care privea celelalte persoane acuzate de rele tratamente.

183. În privința anchetei efectuate, Guvernul consideră că a fost efectivă, cuprinzând numeroase acțiuni de investigație. În ceea ce privește încheierea procesului penal împotriva lui Viorel C., aceasta ar fi fost conformă legii și datorată în exclusivitate absenței reclamantului la două termene consecutive în fața instanței.

a) Ancheta privindu-l pe polițist

184. Curtea consideră că atunci când un individ afirmă în mod susținut că a suferit, în mâinile poliției sau altor servicii similare ale statului, violențe ilicite grave și contrarii

articolului 3, această dispoziție, combinată cu datoria generală impusă de către stat prin articolul 1 din Convenție de « a recunoaște oricărei persoane aflate sub jurisdicția [sa], drepturile și libertățile definite (...) [în] Convenție », necesită, implicit, declanșarea unei anchete oficiale efective. Această anchetă, după exemplul celei rezultate din articolul 2, trebuie să poată conduce la identificarea și pedepsirea vinovaților. Dacă nu se întâmplă asta, în ciuda importanței sale fundamentale, interdicția legală generală a torturii și pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante ar fi inefficientă în practică și ar fi posibil în unele cazuri pentru agenții statului să calce în picioare, beneficiind de o semi-impunitate, drepturilor celor supuși controlului lor (a se vedea, între altele, *Assenov*, citată anterior, paragraful 102).

185. Curtea constată că a avut totuși loc o anchetă în prezenta cauză. Rămâne de apreciat sânguința cu care a fost efectuată și caracterul său « efectiv ».

186. Curtea amintește că pentru ca o anchetă efectuată în privința relelor tratamente comise de agenții statului să poată fi definită drept efectivă, se poate considera, în general, că este necesar ca persoanele desemnate cu efectuarea anchetei și cele care efectuează investigațiile să fie independente de cele implicate în evenimente (a se vedea, de exemplu, *Öğur împotriva Turciei* [GC] nr. 21954/93, CEDH 1999-III, paragrafele 91-92). Aceasta presupune nu numai lipsa oricărei legături ierarhice sau instituționale, ci și o independență practică.

187. În această privință, Curtea constată că ancheta a fost efectuată mai întâi de Parchetul de pe lângă Judecătoria Sânnicolau Mare și de poliția din Sânnicolau Mare și că privea atât faptele pe care reclamantul le reproșa agenților statului, în special polițistului

Costel L., cât și bănuielile care planau asupra reclamantului, legate în principal de o tentativă de furt.

188. Curtea relevă apoi că la 16 iunie 1999, după ce a audiat reclamantul, patru martori și polițistul, vice primarul și particularul pe care reclamantul îi acuza de rele tratamente, Parchetul de pe lângă Judecătoria Sânnicolau Mare și-a declinat competența în favoarea Parchetului Militar Timișoara, datorită calității de militar a polițistului acuzat.

189. Curtea constată de asemenea că la 4 septembrie 2000 Parchetul Militar Timișoara a dispus neînceperea urmăririi penale față de polițist și ceilalți funcționari publici acuzați de rele tratamente. Decizia era motivată prin considerația că nu s-a dovedit că funcționarii respectivi ar fi comis o infracțiune. Această decizie a fost confirmată de Tribunalul Militar București la 30 ianuarie 2002, apoi de Curtea Militară de Apel la 25 aprilie 2002.

190. Curtea constată mai întâi că independența procurorilor militari care au condus ancheta poate fi pusă la îndoială, ținând cont de reglementarea națională care era în vigoare la vremea comiterii faptelor. Ea amintește că în cauza *Barbu Anghelescu împotriva României*, ea a considerat că a fost încălcată partea procedurală a articolului 3 datorită lipsei independenței procurorilor militari care au fost chemați să conducă ancheta deschisă în urma unei plângeri penale pentru rele tratamente depusă împotriva polițiștilor (*Barbu Anghelescu împotriva României*, nr. 46430/99, paragraful 67, 5 octombrie 2004). Ea a constatat că, la fel ca procurorii militari, polițiștii respectivi erau, la vremea comiterii faptelor, cadre militare active, care cu acest titlu beneficiau de grade militare și de toate privilegiile aferente, erau obligați să respecte regulile disciplinei militare și făceau parte din structura militară, bazată pe principiul subordonării ierarhice (*Barbu Anghelescu* citată

anterior, paragrafele 40-43). Curtea nu descoperă niciun motiv pentru a se îndepărta în cauză de constatările și concluziile formulate de ea în cauza *Barbu Anghelescu* (a se vedea de asemenea *Bursuc împotriva României*, nr. 42066/98, paragraful 107, 12 octombrie 2004 și *Melinte împotriva României*, nr. 43247/02, paragraful 27, 9 noiembrie 2006).

191. Curtea constată apoi că, fiind rezultatul existenței unei legături de natură instituțională, lipsa de independență a procurorului și a instanțelor militare s-a tradus concret, în cazul în speță, prin lipsa de imparțialitate cu care a fost condusă ancheta față de polițistul acuzat.

192. Într-adevăr, Curtea găsește extrem de surprinzător faptul că una din cele patru persoane acuzate de reclamant că i-ar fi aplicat violențe la 4 aprilie 1999, și anume Ioan C., primarul comunei Beba Veche, nu a fost niciodată interogat de autoritățile responsabile de anchetă, în ciuda declarației polițistului Costel L. care menționa prezența sa lângă reclamant la postul de poliție și în ciuda declarației căpitanului Z. de la poliția din Sânnicolau Mare care confirma că reclamantul a fost adus în fața sa de frații Viorel și Ioan C (paragrafele 51, 59 și 74 de mai sus).

193. În plus, Curtea constată că instanțele militare desemnate cu ancheta nu s-au oprit deloc asupra contradicțiilor dintre declarațiile celor trei acuzați potrivit cărora reclamantul a fost « ușor împins » de Viorel C., care ar fi vrut să-l împiedice să fugă, pe de o parte și gravitatea leziunilor constatate la reclamant cu ocazia internării de urgență la 4 aprilie 1999, pe de altă parte.

194. În ceea ce privește acuzația reclamantului potrivit căreia medicul legist nu menționa toate rănilor sale, lăsând deoparte în special leziunea sa la nas, Curtea constată că medicul respectiv nu a fost niciodată interogat direct, nici de procuror nici de instanțele

militare. De fapt, autoritățile responsabile de anchetă s-au mulțumit cu o scrisoare, primită de Parchetul militar la 26 iulie 2000, conținând explicațiile sale (paragrafele 65-68 de mai sus).

195. În plus, ancheta referitoare la relele tratamente aplicate reclamantului s-a bazat în întregime pe opinia unui singur medic legist, același. Expertiza suplimentară cerută de Parchetul militar la 13 aprilie 1999 a fost efectuată chiar de medicul legist care a formulat prima opinie. În această privință Curtea deplânge faptul că în niciun moment al anchetei autoritățile responsabile nu au cerut opinia unui alt medic legist sau comisiei specializate a Institutului Național de medicină legală.

196. Curtea constată că în temeiul dreptului în vigoare la vremea comiterii faptelor experții medicali care lucrau la institutele medico-legale publice erau, înainte de reforma ce s-a produs prin Legea nr. 281 din 1 iulie 2003 (a se vedea paragrafele 131-133 de mai sus) singurii competenți să efectueze expertize medico-legale, părțile neavând dreptul de a propune un expert ales de ele.

197. Curtea subliniază că singurul raport de expertiză medico-legală întocmit în privința sănătății reclamantului este foarte sumar și nu răspunde recomandărilor Comitetului European pentru prevenirea torturii și pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante în materie de constatări medicale (paragraful 143 de mai sus), potrivit cărora raportul examenului trebuie să menționeze nu numai toate leziunile corporale descoperite, ci și explicațiile oferite de pacient în privința modalității prin care au survenit și opinia medicului asupra compatibilității leziunilor cu aceste explicații (a se vedea de asemenea *Akkoç*, citată anterior, paragraful 118).

198. Din actele flate la dosar reiese de asemenea că cu ocazia reexaminării cauzei efectuată de instanțele militare în urma recursurilor formulate de reclamant împotriva deciziei de neîncepere a urmăririi penale luată de Parchetul militar, nu a fost îndeplinit niciun act nou de procedură, în ciuda lacunelor din ancheta efectuată de Parchetul militar Timișoara. Curtea este uimită mai ales de atitudinea clar parțială a procurorului care a fost desemnat să se ocupe de dosar în urma recursului ierarhic înaintat de reclamant la secția parchetelor militare a Curții Supreme de Justiție. Ea constată că raportul respectivului procuror datat 29 noiembrie 2000 conține o scurtă expunere a faptelor îndreptată către vinovăția reclamantului, pe care îl prezintă ca intrând pe proprietatea lui Viorel C. « cu intenția evidentă de a fura », în timp ce ancheta privind infracțiunea atribuită reclamantului era în curs la Parchetul competent, în loc să fie îndreptată către răspunderea preținșilor agresori ai reclamantului, care făcea cu adevărat obiectul anchetei militare (paragrafele 71 și 109 de mai sus).

199. Ținând cont de cele de mai sus, Curtea consideră că autoritățile române nu au efectuat o anchetă aprofundată și efectivă pe tema acuzației susținute a reclamantului potrivit căreia a fost supus unor rele tratamente în timpul reținerii sale.

Prin urmare, concluzionează că a fost încălcat articolul 3 din Convenție în această privință.

b) Ancheta privindu-i pe Viorel și Ioan C.

200. Reclamantul se plânge de asemenea de încheierea procesului penal împotriva lui Viorel și Ioan C. El invocă faptul că din moment ce nu a fost convocat legal la audieri la Judecătoria Sânnicolau Mare în cadrul procesului penal îndreptat împotriva lui Viorel și Ioan C., încheierea procesului penal a fost pronunțată în mod ilegal.

201. Curtea a precizat deja că fiecărui stat contractant îi revine sarcina de a dispune de un arsenal juridic adecvat și suficient pentru a asigura respectarea obligațiilor pozitive ce-i revin (a se vedea, *mutatis mutandis*, Hotărârea *Ignaccolo-Zenide împotriva României* [GC], nr. 31679/96, paragraful 108, CEDH 2000-I). În această privință ea are sarcina de a examina dacă măsurile adoptate de autoritățile române s-au dovedit în cazul în speță adecvate și suficiente pentru a conduce la identificarea și pedepsirea persoanelor responsabile de relele tratamente aplicate reclamantului.

202. De altfel, în privința lipsei în dreptul român a recursului împotriva deciziilor procurorului, inclusiv în privința încadrării juridice a faptelor, Curtea a concluzionat deja într-o altă cauză că sistemul penal în vigoare la vremea comiterii faptelor, adică înaintea reformei produse prin Legea nr. 281 din 1 iulie 2003, s-a dovedit incapabil să conducă la pedepsirea vinovaților, fapt de natură să diminueze încrederea publicului în sistemul judiciar și aderarea sa la statul de drept (*Macovei și alții împotriva României*, nr. 5048/02, paragraful 56, 21 iunie 2007).

203. În ceea ce privește prezenta cauză, Curtea constată mai întâi că reclamantul a încercat inutil să conteste, în fața instanțelor militare, decizia Parchetului Militar din 4 septembrie 2000, inclusiv în privința încadrării drept lovire sau alte violențe a faptelor denunțate de reclamant (paragraful 70 de mai sus).

204. Curtea constată apoi că a doua latură a procesului, cea care îi privește pe Ioan și Viorel C., care a început după declinarea competenței Parchetului Militar în favoarea Judecătoriei Sânnicolau Mare, a luat sfârșit la 15 martie 2001, prin decizia instanței de a încheia procesul penal privind acuzațiile de lovire sau alte violențe atribuite lui Viorel C. și Ioan C., pe motiv că reclamantul a lipsit la două termene consecutive, și anume la 22

februarie și 15 martie 2001 și că, în temeiul art. 284¹ din codul de procedură penală combinat cu articolele 11 alin. 2 b) și 10 h) din același cod, plângerea sa penală trebuia prin urmare să fie considerată ca retrasă.

205. Reclamantul afirmă că s-a prezentat în fața instanței la 22 februarie 2001 dar că a fost scos din sala de ședință din ordinul președintelui înainte de începerea dezbaterilor și fără să i se comunice data la care a fost amânată ședința.

206. În această privință, Curtea constată că procesul-verbal al ședinței din 22 februarie 2001 indică, pe de o parte, că reclamantul era absent și, pe de altă parte, ca pentru toate părțile prezente, că cunoștea data la care a fost amânată ședința. Ea constată de altfel că instanța nu a dispus convocarea interesatului la ședința următoare.

207. În fine, Curtea constată cu interes că în urma modificării codului român de procedură penală prin Legea nr. 356 din 21 iulie 2006, care a abrogat în special art. 284¹, sancțiunea iremediabilă și evident disproporționată - încheierea procesului penal - care expunea partea vătămată în caz de absență la două termene consecutive a fost abrogată, procedând astfel la reechilibrare în favoarea victimelor. Cu toate acestea, supus regimului anterior, reclamantul în cauză nu a putut beneficia de aceste noi dispoziții legale (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Macovei și alții împotriva României*, nr. 5048/02, paragraful 55, 21 iunie 2007).

208. Prin urmare, Curtea concluzionează, și în această privință, că a avut loc încălcarea articolului 3 din Convenție în partea sa procedurală.

II. Asupra pretinsei încălcări a art. 34 din Convenție

209. Reclamantul se plânge de refuzul autorităților din penitenciare de a-i preda copia documentelor necesare susținerii cererii sale solicitate de Curte, precum și de

presiunile exercitate asupra lui de doi medici de la închisorile din Timișoara. El vede în asta o piedică în calea dreptului său de recurs individual garantat de art. 34 din Convenție, care prevede următoarele:

« Curtea poate fi sesizată printr-o cerere de către orice persoană fizică, orice organizație neguvernamentală sau orice grup de particulari care se pretinde victimă a unei încălcări de către una dintre înaltele părți contractante a drepturilor recunoscute în convenție sau în protocoalele sale. Înaltele părți contractante se angajează să nu împiedice prin nicio măsură exercițiul eficace al acestui drept. »

210. Guvernul contestă această susținere și afirmă că reclamantul a obținut copiile actelor din dosarul său penal și din dosarul său medical la 8 august 2002 și la 3 martie și 14 aprilie 2003. El consideră de asemenea că reclamantul nu a prezentat probe adecvate și incontestabile ale presiunilor pe care le-ar fi exercitat asupra sa medicul psihiatru de la închisoarea din Timișoara.

A. Asupra admisibilității

211. Curtea constată că plângerea nu este în mod manifest neîntemeiată în sensul [art. 35](#) alin. 3 din Convenție și că nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate și o declară deci admisibilă.

B. Asupra fondului

212. Curtea amintește că, pentru ca mecanismul de recurs individual instaurat la articolul 34 să fie eficient, este de o importanță extrem de mare ca reclamanții, declarați sau potențiali, să fie liberi să comunice cu Curtea, fără ca autoritățile să-i preseze în vreun fel să-și retragă sau să-și modifice plângerile. Prin « să-i preseze », trebuie înțelese nu numai constrângerea directă și acțiunile flagrante de intimidare a reclamanților, declarate sau

potențiale, a familiilor lor sau reprezentantului lor în instanță, ci și acțiunile sau contactele indirecte și de proastă calitate destinate intimidării acestora sau descurajării să se folosească de recursul pe care îl oferă Convenția. Pentru a stabili dacă contactele între autorități și un reclamant, declarat sau potențial, constituie practici inacceptabile din punct de vedere al art. 34, trebuie să se țină cont de circumstanțele deosebite ale cauzei. În această privință trebuie luată în considerare vulnerabilitatea reclamantului și riscul ca autoritățile să-l influențeze (*Petra împotriva României*, Hotărârea din 23 septembrie 1998, *Colecția de hotărâri și decizii* 1998-VII, pag. 2855, pag. 43).

213. Curtea constată mai întâi că, printr-o scrisoare din 31 ianuarie 2002 grefa a cerut reclamantului o copie a hotărârilor judecătorești pronunțate în procesul penal la care a participat ca parte vătămată și documentele referitoare la un alt proces penal intentat împotriva lui, care face obiectul cererii nr. 31062/03.

214. Ea observă că la data scrisorii respective reclamantul, care a fost întemnițat la 27 septembrie 2001, se pregătea să ispășească o pedeapsă cu închisoarea fără legătură cu faptele aflate la originea prezentei cauze. Ea relevă de altfel că din documentele prezentate de cele două părți reiese că reclamantul s-a adresat în scris de mai multe ori autorităților penitenciarelor pentru a obține copia documentelor în chestiune și că, în lipsa unui răspuns favorabil, a făcut de mai multe ori greva foamei (paragrafele 114 și următoarele de mai sus).

215. În timp ce Guvernul afirmă că reclamantul a primit documentele în cauză la 8 august 2002 și la 3 martie și 14 august 2003, Curtea constată la rândul ei mai întâi că din documentul prezentat de Guvern nu reiese că cererea adresată de reclamant spitalului penitenciar Colibași la 8 august 2002 ar fi fost efectiv satisfăcută. Din contră, mențiunea

scrisă de mână adăugată de autoritățile spitalului penitenciarului indica faptul că era sarcina închisorii de unde venea reclamantul să-i predea interesatului actele cerute (paragraful 122 de mai sus).

216. În plus, admitând chiar că reclamantului i-ar fi fost satisfăcute cererile în martie și august 2003, rămâne faptul că autoritățile i-au predat în acest caz documentele cerute de Curte cu o întârziere de peste un an. Or această întârziere nu a fost justificată în niciun fel (a se vedea *Boicenco împotriva Moldovei*, nr. 41088/05, paragraful 157, 11 iulie 2006 și, *a contrario*, *Kornakovs împotriva Letoniei*, nr. 61005/00, paragrafele 172-173, 15 iunie 2006). De altfel, din informațiile oferite de Guvern reiese că de-abia la 5 iunie 2005 Administrația națională a penitenciarelor a emis decizia nr. 3386 care impunea responsabililor închisorilor obligația de a înregistra cererile de documente introduse de persoanele deținute, precum și obligația de a le elibera copia documentelor respective.

217. În ceea ce privește în fine acuzațiile reclamantului referitoare la presiunile la care l-ar fi supus doi medici militari care își exercitau funcțiile la penitenciarul din Timișoara, Curtea consideră că pot exista acțiuni de intimidare care, combinate cu netransmiterea reclamantului a documentelor de care avea nevoie pentru a-și susține cererea în fața Curții reprezintă o piedică în calea exercitării dreptului de recurs individual garantat de articolul 34 din Convenție. Această concluzie se impune cu atât mai mult cu cât reclamantul, care era încuiat într-un spațiu închis și din acest motiv avea puține contacte cu apropiații săi sau cu lumea externă, se afla într-o situație extrem de vulnerabilă (a se vedea și *Cotleț împotriva României*, nr. 38565/97, paragraful 71, 3 iunie 2003).

Prin urmare, a fost încălcat articolul 34 din Convenție.

III. Asupra pretensei încălcări a art. 8 din Convenție

218. Reclamantul invocă în fine faptul că corespondența sa cu organizația neguvernamentală *Amnesty International* a fost violată și că a primit deschisă o scrisoare recomandată pe care i-au adresat-o serviciile poștale. El invocă în această privință articolul 8 din Convenție, care prevede următoarele:

« 1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale.

2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege și dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protejarea sănătății sau a moralei, ori protejarea drepturilor și libertăților altora. »

Asupra admisibilității

219. Guvernul pledează pentru inadmisibilitatea acestei plângeri datorită neepuizării căilor de atac interne. El menționează că reclamantul nu a contestat în fața unei instanțe, cum ar fi putut să o facă în temeiul art. 278¹ cpp, decizia de neîncepere a urmăririi penale luată de Parchet la 8 septembrie 2004 în privința plângerii sale pentru violarea secretului corespondenței. În plus, invocând cauza *Foley împotriva Regatului Unit al Marii Britanii* (decizie), nr. 39197/98 din 11 septembrie 2001, Guvernul susține că articolul 8 nu impune statelor obligația de a oferi un sistem poștal care să funcționeze perfect.

220. Reclamantul nu se pronunță în această privință.

221. Curtea amintește că regula epuizării căilor de atac interne enunțată la articolul 35 din Convenție impune persoanelor doritoare să intenteze împotriva unui stat o acțiune în fața Curții obligația de a folosi de-acum înainte căile adecvate, adică ce pot oferi un mediu

eficient și suficient pentru a redresa direct situația care li se reproșează, pe care o oferă sistemul juridic din țara lor. Aceste căi trebuie să existe cu un grad suficient de certitudine, practic și teoretic, fără de care le lipsesc efectivitatea și accesibilitatea dorite.

Curtea amintește de asemenea că dubiile privind eficiența unei acțiuni nu sunt suficiente pentru a justifica neexercitarea sa. Din contră, există în acest caz interesul de a sesiza instanța competentă, pentru a-i permite să dezvolte drepturile existente folosind puterea sa de interpretare (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Spencer împotriva Regatului Unit al Marii Britanii*, nr. 28851/95 și 28852/05, decizia Comisiei din 16 ianuarie 1998, DR 92, pag. 56).

222. Curtea constată mai întâi că la vremea acuzațiilor sale referitoare la o ingerință în corespondența sa cu o organizație neguvernamentală și cu serviciile poștale reclamantul a fost eliberat din închisoare și s-a întors la domiciliul său, la Beba Veche, de la 1 octombrie 2003.

223. Ea observă de asemenea că nu se contestă că reclamantul a primit la 18 iunie 2004 scrisoarea de la *Amnesty International* datată 28 mai 2004, nici că răspunsul serviciilor poștale la reclamația sa privind întârzierea scrisorii respective i-a parvenit într-un plic deschis. În această privință, Guvernul indică faptul că poșta română a aplicat o sancțiune disciplinară pentru neglijența angajatului responsabil pentru că nu a întocmit un proces-verbal asupra predării unui plic deschis a scrisorii adresate reclamantului de serviciile sale.

224. Curtea constată de asemenea că reclamantul a demarat fără succes, în temeiul art. 195 din codul penal un proces penal pentru violarea secretului corespondenței și că apoi

nu a contestat în fața instanței competente neînceperea urmăririi penale dispuse de procuror la 8 septembrie 2004.

225. Mai ales, Curtea constată că reclamantul nu a demarat împotriva poștei o acțiune în răspundere civilă, cale de atac care ar fi putut conduce la o îndreptare adecvată a plângerilor sale. Ea ar fi putut într-adevăr să conducă la condamnarea poștei la plata de daune-interese, cu atât mai mult cu cât greșeala angajatului responsabil fusese deja stabilită în urma unei acțiuni disciplinare.

226. Curtea consideră prin urmare că reclamantul nu și-a exercitat calea de atac care era cea mai normală în acest caz pentru a stabili răspunderile asupra atingerilor aduse corespondenței sale și care era de natură, în contextul specific al prezentei cauze, să satisfacă obligațiile pozitive ce decurg pentru stat din articolul 8 din Convenție.

227. Reiese că acest capăt de cerere trebuie respins pentru neepuizarea căilor de atac interne, în aplicarea art. 35 alin. 1 și 4 din Convenție.

IV. Asupra aplicării [art. 41](#) din Convenție

228. În conformitate cu art. 41 din Convenție,

« În cazul în care Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă. »

A. Prejudiciu

229. Reclamantul cere 80.000 euro pentru prejudiciul moral pe care susține că l-a suferit. El afirmă într-adevăr că a suferit fizic și psihic, inclusiv din cauza grevelor sale de foame pentru obținerea documentelor a căror prezentare i-a cerut-o Curtea.

230. Guvernul consideră că suma cerută de reclamant este excesivă și contestă legătura de cauzalitate dintre preținsele încălcări ale Convenției și întinderea prejudiciului invocat.

231. Ținând cont de încălcările constatate de ea, Curtea, statuând în echitate, consideră că trebuie acordată reclamantului suma de 12.000 euro pentru prejudiciul moral.

B. Costuri și cheltuieli

232. Reclamantul nu a prezentat nicio cerere pentru costurile și cheltuielile suportate în fața instanțelor interne și în fața Curții.

233. Conform jurisprudenței Curții, un reclamant nu poate obține rambursarea costurilor și cheltuielilor decât în măsura în care a cerut-o. În consecință, în cazul în speță, Curtea decide să nu-i aloce reclamantului nici o sumă cu acest titlu.

C. Majorări de întârziere

234. Curtea hotărăște să aplice majorările de întârziere echivalente cu rata dobânzii pentru facilitatea de credit marginal practică de Banca Centrală Europeană, la care se vor adăuga trei puncte marginale.

PENTRU ACESTE MOTIVE,

CURTEA,

ÎN UNANIMITATE:

1. declară cererea admisibilă în privința plângerilor întemeiate pe art. 3 și 34 din Convenție și inadmisibilă în rest ;

2. hotărăște că a avut loc încălcarea art. 3 din Convenție în partea sa substanțială ;

3. hotărăște că a avut loc încălcarea art. 3 din Convenție în partea sa procedurală ;

4. hotărăște că a avut loc încălcarea art. 34 din Convenție ;

5. hotărăște:

a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantului, în termen de 3 luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, în conformitate cu [art. 44](#) alin. 2 din Convenție, 12.000 euro (doisprezece mii euro) pentru prejudiciul moral, la care se va adăuga orice sumă putând fi datorată cu titlu de impozit ;

b) că începând de la data expirării termenului amintit și până la momentul efectuării plății, sumele vor fi majorate cu o dobândă simplă, a cărei rată este egală cu rata dobânzii pentru facilitatea de credit marginal practică de Banca Centrală Europeană, la care se vor adăuga trei puncte procentuale;

c) că sumele menționate mai sus vor fi convertite în moneda statului pârât la cursul de schimb valabil la data plății

6. Respinge cererea de reparație echitabilă pentru rest.;

Întocmită în limba franceză, apoi comunicată în scris, la data de 24 iunie 2008, în temeiul [art. 77](#) alin. 2 și 3 din Regulament.

Josep Casadevall,

președinte

Santiago Quesada,

grefier

